Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 194 (1944) ♦ П'ятниця, 9 жовтня 1998 року ♦ Ціна договірна

Хочеш правити — давай роботу і зарплату

Лист на першу сторінку

Шановні наші керманичі — Президенте, міністри! Ви з глибоким розумінням і найщирішим співчуттям розповідаєте, як бідно і погано ми живемо. Як гине село, як дощенту розвалюється промисловість, дихає на ладан медицина... Ми й без вас це знаємо! Не проливайте крокодилячі сльози над долею народу, а робіть що-небудь. Бо ви лише гризетеся, рветеся до влади, а потім не знаєте, що з нею робити.

Віталій БАБІЙЧУК, робітник.
Рівне.

(Продовження теми — на 8—9-й стор.).

Уряд підсудний. Так вирішив Конституційний суд

Днями Конституційний суд України завершив розгляд подання Президента про невідповідність Основному Законові пункту 1 ст. 14 Арбітражного процесуального кодексу України. Спір ішов довкола повноважень Вищого Арбітражного суду розглядати справи, однією із сторін яких є Кабінет міністрів, у тому числі визнавати недійсними його акти.

(Закінчення на 2-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін, що стосуються відпусток, до Кодексу законів про працю України

4—5

Гірські жителі легко дихають, але важко живуть

Карпатський регіон і проблеми сталого розвитку

З нагоди 30-річчя Карпатського біосферного заповідника, в рамках проекту «Створення передумов для екологічно зорієнтованого сталого розвитку гірських населених пунктів Рахівського району Закарпатської області», 13—15 жовтня цього року в Рахові відбудеться міжнародна науково-практична конференція за темою «Карпатський регіон і проблеми сталого розвитку». Завдання форуму — не лише привернути увагу до проблем Карпатських гір науковців та органів влади, а й знайти розуміння та підтримку широкої громадськості в їх розв'язанні.

(Закінчення на 13-й стор.).

Хоч і Таякіна — нам однаково?

5

Програма телепередач

6—7

Розмова про те, що турбує

Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом КНР в Україні Чжоу Сяопеєм. Під час бесіди обговорювалися стан українсько-китайських відносин та перспективи подальшого розвитку співробітництва двох держав. Олександр Ткаченко коротко ознайомив посла з внутрішньою політичною та економічною ситуацією в Україні, наголосивши, що досягнення Китаю в економічній галузі ставлять за приклад в Україні. Він вважає піднесення економіки найважливішим завданням Верховної Ради. На його переконання, від зміни уряду економічний стан не поліпшиться.

(Закінчення на 2-й стор.).

Президент України вручив нагороди юристам

Успіхів у нелегкій і відповідальній праці для людей і на благо держави побажав Президент України Леонід Кучма юристам у переддень їхнього професійного свята. Як передає кореспондент ДІНАУ, Леонід Кучма 7 жовтня вручив їм нагороди.

Вищу нагороду орден «За заслуги» отримав заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук. Відзначено нагородою Президента України і голову Центральної виборчої комісії Михайла Рябця. Привітавши нагороджених, глава держави зазначив, що вважає своєрідним досягненням у роботі Верховної Ради прийняття у першому читанні Кримінального кодексу України. Він також наголосив, що зробить усе можливе, щоб судова влада була справді незалежною.

Врожай-98

«Цукровий Донбас» дійшов до ручки. Від лопати

Перших сто тисяч тонн цукру — приблизно четверту частину планованого на нинішній рік — вироблено на підприємствах асоціації «Вінницяцукор». Корені, середній урожай яких становить 194 центнери з гектара, залишилось зібрати ще на третині площ. Вражає заповзятливість, з якою працюють буряківники: кожний десятий (!) гектар цукристих копають... вручну.

(Закінчення на 14-й стр.).

○ В Україні працює група експертів Європейської економічної комісії ООН, яка вивчає стан справ у сфері охорони навколишнього середовища.

○ Запорізьке ВАТ «Мотор-Січ» спільно з Сумським НВО ім. Фрунзе перемогли в тендері на постачання двигунів для газової галузі Ірану.

P.S.

У номер

Розмова про те, що турбує

(Початок на 1-й стор.).

Голова Верховної Ради зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Союзної Республіки Югославія в Україні Гойко Дапчевичем. Однією з головних тем зустрічі стала косовська ситуація. Олександр Ткаченко переконаний, що необхідно допомагати Югославії. І не лише морально, а й матеріально. Якщо югославський уряд звернеться з таким проханням, то Україна — попри обмежені ресурси — надасть допомогу, пообіцяв Голова ВР.

Олександр Ткаченко також прокоментував заяву начальника відділу політичного аналізу і планування МЗС України Андрія Веселовського, який повідомив журналістам: якщо Рада Безпеки ООН ухвалить рішення про бомбардування Косова, то Україна підтримає цю пропозицію. Олександр Ткаченко вважає: це заява не офіційна і не відображає зовнішньополітичного курсу України.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Сподіваємося на підтримку

Заступник Голови Верховної Ради України Віктор Медведчук зустрівся з Надзвичайним і Повноважним Послом Канади в Україні Дереком Фрейзером. Він привітав посла з призначенням і висловив сподівання, що плідна співпраця України і Канади триватиме. Віктор Медведчук кількома словами схарактеризував склад і діяльність Верховної Ради нового скликання. Найважливішим завданням парламенту він вважає ухвалення 35 економічних законів, завдяки яким Україна вийде з кризи. Він наголосив на важливості україно-канадського співробітництва на різних рівнях, зокрема на особливій ролі україно-канадського законодавчого проекту. Віктор Медведчук висловив сподівання, що найближчим часом такого самого рівня досягне й торговельно-економічна співпраця. Очевидно, цьому сприятиме і запланований на січень 1999 року візит в Україну Прем'єр-міністра Канади Жана Кретьєна.

«Лівому центру» вірні

Про це заявили народні депутати Сергій Сас та Євген Кирильчук. Під час оголошення на сесії Верховної Ради про створення фракції Селянської партії їхні прізвища було помилково включено до її списку. Депутати стверджують: у зв'язку з тим, що заяву про вихід з блоку Соціалістичної та Селянської партій вони не писали, тому й залишаються членами «Лівого центру».

Уряд підсудний. Так вирішив Конституційний суд

(Початок на 1-й стор.).

Глава держави вважав, що відповідно до пункту 16 частини першої статті 106 Конституції скасування актів Кабінету міністрів віднесено до повноважень Президента, а вирішення питань про конституційність цих актів — прерогатива Конституційного суду.

Голова Верховної Ради у листі до Конституційного суду та представники ВР на пленарному засіданні КС наголошували, що віднесення до підсудності Вищого Арбітражного суду справ у спорах про визнання недійсними актів Кабінету міністрів не суперечить Конституції, бо Президент здійснює адміністративні функції, а ВАС — правосуддя.

На думку Конституційного суду, юрисдикція судів, відповідно до Основного Закону, поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі. Окрім того, держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання. Отож повноваження Президента скасовувати акти Кабінету міністрів не впливає на межі юрисдикції арбітражних судів, у тому числі Вищого Арбітражного суду. Водночас КС визнав за собою право вирішувати питання про відповідність Конституції актів Кабінету міністрів, а не про їх законність.

Саме тому Конституційний суд виніс вердикт, за яким уряд є підсудний у справах, підвідомчих арбітражним судам, оскільки положення пункту 1 статті 14 Арбітражного процесуального кодексу відповідає Основному Законові України.

Володимир ВОЛИНСЬКИЙ.

«Кучма нам не Президент!»

Таким було одне із основних гасел жовтневої акції протесту, організованої Всеукраїнським союзом робітників.

Позавчора на центральному майдані Кіровограда зібралося більш як тисяча чоловік. Площа Кірова була ущерть заповнена пенсіонерами, вчителями, медиками... Ті, що виступали, проводили паралелі між нинішньою злиденністю, до якої доведено народ, та голодомором 33-го року. Дедалі менше було ностальгічних спогадів про колишній СРСР і більше закликів до рішучої боротьби з «мафіозним урядом і Президентом». Люди вже не хочуть просити, прагнуть рішуче відстоювати свої конституційні права. Один із реальних кроків у цій боротьбі, на їх думку, — ініційований партіями лівого спрямування збір підписів за дострокове припинення повноважень Президента України Леоніда Кучми. І хоч аж ніяк не всі присутні на площі поділяли комуністичну ідеологію, одностайність кіровоградців щодо цього була вражаюча...

Олег БОНДАР.

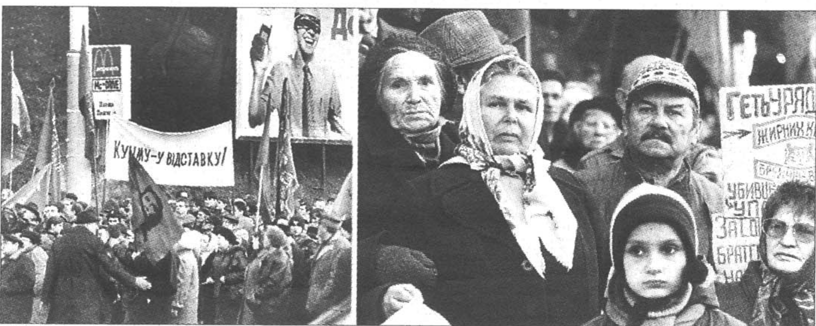
Кіровоград.

Гарант гарантує позбавлення прав

Саме Президент України — гарант Конституції — проводить політику реформ, в результаті якої громадяни позбавлені найважливіших прав, вважають учасники 5-тисячного мітингу-протесту, що відбувся в Донецьку. Представники політичних партій, профспілок, трудових і студентських колективів зажадали негайної відставки Президента України й уряду, зміни соціально-економічного курсу держави, ліквідації заборгованості у зарплатах і пенсіях.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Мітинг у Києві.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Контракт у системі освіти: здобутки та перспективи

П'ЯТЬ РОКІВ тому «Голос України» вже висвітлював проблеми впровадження контрактної форми найму керівників закладів освіти (див. «ГУ» від 9 вересня 1993 року № 170 (670)). Проблема полягала у вирішенні питання: бути чи не бути контракту в системі освіти? Про впровадження такої форми трудового договору, як контракт, ми попросили розповісти радника з правових питань Головного управління керівних і науково-педагогічних кадрів Міністерства освіти, професора, заслуженого юриста України Павла МІНЮКОВА.

— У чому полягає нова система добору керівних і науково-педагогічних працівників закладів освіти України?

— Міністерство освіти, з урахуванням особливостей закладів освіти загальнодержавної власності, розробило, затвердило і впровадило Положення «Про порядок наймання та звільнення керівників закладів освіти України, що є у загальнодержавній власності». Відповідно до пунктів 1.2 і 1.3 цього Положення керівники закладів освіти, які перебувають у загальнодержавній власності і підпорядковані Міністерству освіти України, обираються за конкурсом і призначаються на посаду міністром освіти або особою, яка його заміщує, шляхом укладання з ними контракту в порядку, затвердженому Кабінетом міністрів України.

Однією з особливостей наймання на роботу керівників закладів освіти є конкурс як форма відбору кандидатів на посаду керівника закладу освіти загальнодержавної власності. Його мета — підвищити вимоги під час добору висококваліфікованих керівників закладів освіти, де провідне значення мають професійні та організаторські здібності, моральні, загальнолюдські якості, відданість претендента інтересам розбудови Української держави.

— Які результати впровадження контрактної форми ви маєте сьогодні?

— На цей час контракти укладені з усіма керівниками вищих навчальних закладів освіти I—IV рівнів акредитації та професійно-технічних закладів освіти, більшість з яких — строком на 5 років. Це близько 13000 керівників. Жоден з них від контракту не відмовився. Показники основних напрямів діяльності закладів освіти свідчать, що більшість керівників виконують умови контракту. Цьому допомагає більш ніж п'ятирічний досвід роботи, а також те, що вони пройшли перепідготовку і цільове навчання в Українському інституті підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти (нині Державна академія керівних кадрів освіти), у тому числі з питань правового регулювання трудових відносин. Ознайомились із зарубіжною практикою керівництва закладами освіти в умовах ринкових відносин.

У більшості закладів освіти України в основному дотримується чинне законодавство, зокрема те, що регулює трудові відносини.

У першому півріччі 1998 року на засіданнях експертних кадрових комісій міністерства було заслухано звіти 82 ректорів та 114 директорів вищих закладів освіти I—IV рівнів акредитації з виконання ними умов контрактів. За результатами звітів прийнято рішення не переукладати контракти з 4 ректорами та 3 директорами вищих навчальних закладів I—IV рівнів акредитації, 8 директорами професійно-технічних закладів.

На цей час фактично закінчено переукладання контрактів з керівниками закладів освіти, що підпорядковані Міносвіти України. Вони звітують перед колективами закладів освіти, кадровою комісією міністерства. У разі відмови міністерством у продовженні контракту відповідно до Положення оголошується конкурс, в якому має право взяти участь і керівник, котрому відмовлено у продовженні контракту.

— Чи трапляються випадки порушення законодавства у цій сфері?

— На жаль, так. У ряді закладів освіти, і зокрема у Київському транспортному університеті, Одеському та Чернівецькому державних університетах, допускалися порушення трудового законодавства, не дотримувалися вимоги Положення «Про порядок наймання і звільнення педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти, що є у загальнодержавній власності», рідко застосовується конкурсне заміщення посад. Не всі ректори виконують вимоги контрактів щодо своєчасного подання міністерству встановленої звітності, зокрема щорічного звіту.

— Як перехід на контрактну форму вплинув на оплату праці керівників закладів освіти?

— Оплата праці здійснюється, згідно з умовами контракту, із різних джерел фінансування, в тому числі з отриманих позабюджетних коштів. Рівень заробітної плати ректорів неоднаковий. Він прямо залежить від рівня акредитації закладу, кількості студентів, науково-педагогічних працівників, обсягу виконуваних науково-дослідних робіт, суми коштів, що надійшли від позабюджетних джерел фінансування, умов оплати, викладених у контракті, а також від економічного і фінансового становища закладу освіти. Крім цього, залежно від умов контракту додатково виплачується щомісячна надбавка, щорічна винагорода за повне виконання договірних зобов'язань з замовниками, винагорода за результатами роботи закладу за рік відповідно до чинного у закладі Положення, частина чистого доходу закладу, одноразові виплати за виконання окремих завдань за додатковою угодою до контракту, а у разі розірвання контракту з поважних причин — ще й одноразова допомога.

— Чи є відповідальність Міністерства освіти за затримку заробітної плати?

— Передовсім є відповідальність Міністерства освіти за невиконання умов контракту. Це стосується і оплати праці. У такому разі Міносвіти відповідатиме згідно з законодавством.

— Яка роль Міністерства освіти у відносинах з керівниками закладів освіти, що працюють за контрактом?

— Міністерство освіти постійно контролює виконання керівниками підвідомчих закладів освіти умов контрактів, зокрема в частині забезпечення ефективної фінансово-господарської діяльності, своєчасної виплати заробітної плати, сплати податків і зборів.

— Які висновки можна зробити, виходячи з цього, та яким шляхом має розвиватися контрактна форма найму керівників закладів освіти?

— Застосування контрактної форми найму керівників закладів освіти не лише зберегло участь у цьому кафедр, учених рад, трудових колективів, а й дозволило зберегти висококваліфіковані кадри, забезпечити дотримання чинного законодавства про працю, освіту, зберегти кадровий потенціал, який за складного економічного становища забезпечує необхідний рівень підготовки фахівців в умовах переходу України до ринкової економіки. Звичайно, ця система потребує подальшого удосконалення, зокрема обов'язкового поширення її на заклади освіти, що є у комунальній власності.

— Дякую за бесіду.

Олександр КУМЕЙКО.

Українська перспектива

Діяльністю державної влади в Україні обумовлене реальне зниження життєвого рівня громадян. Зрештою, владні мужі мають дати собі визначення, що для них є Україна — 50 мільйонів громадян чи урядові установи з символами і засобами придушення і визиску. Відповідь на це питання покаже природу патріотизму і зробить яснішою Українську перспективу.

Олександр ЛАВРИНОВИЧ.

Міркування над майбутнім нашого суспільного розвитку, які грунтуються на статистичних даних та історичній ретроспективі, завжди були вагомим аргументом у політичних змаганнях, у прагненні опанувати важелі державного правління. Слід відзначити досить успішне їх застосування 1991 року, що дало феноменальний результат і унікальний шанс через радикальні реформи прийти і до економічного зростання, і до національної єдності. Але шанс не лише втрачено, а й брутально дискредитовано багато засадничих цінностей. Успішно вони були використані у модернізованому підході 1993 року, коли почався похід за концентрацію владних повноважень у руках однієї особи задля досягнення благородної мети — швидких і ефективних перетворень в економічній і соціальній сферах. Тоді цією особою мав стати Прем'єр-міністр України. Й хоча в такій якості результати були близькі до протилежних декларованим, суспільна підтримка 1994 року дала можливість зробити другу спробу колишньому прем'єру вже в ранзі Президента. Щодо результатів, то сподіваюся, що у громадян України буде шанс їх оцінити наступного року. А ще рік?! Рік усі ми будемо платити нестерпно велику ціну за політику консервації нежиттєздатної системи державного регулювання й послідовного творення норм й атмосфери тотальної корупції.

В епіцентрі уваги сьогодні фінансова криза і кроки до її пом'якшення. А причини виникнення серйозного фінансового потрясіння здебільшого популяризуються як зовнішній чинник впливу нестабільного сучасного світу. Безперечно, це одна, хоч далеко не визначальна, складова сукупності причин. Головна причина — відсутність ефективної економічної політики протягом семи років.

Останні ж два роки вже свідомо робилися кроки у наближенні фінансової кризи. Свідомо, бо як інакше розуміти започатковане і розбудоване до розмірів велетенської піраміди фінансування бюджетного дефіциту за рахунок коштів банківських позичок, гарантованих відповідними облігаціями. З одного боку, безперспективність розрахунків обумовлювалася не лише збереженням бюджетного дефіциту, а й його зростанням, а з другого, — прогресуючим зростанням відсотків за користування залученими фінансовими ресурсами. Поряд з цим кошти, які мали скеровуватися на кредитування економіки, скеровувалися на кредитування неефективної системи управління. Про достатньо очевидний фінал цієї авантюри неодноразово звучали застереження, і передусім з парламентської трибуни. Проте чи то намагання послідовно копіювати російські помилки, чи то прагматичніші причини обумовили послідовну ходу до неминучої розв'язки.

Безперечно, що пришвидченню негативних наслідків серйозно сприяла й необхідність повернення великої кількості кредитів, узятих урядом безпосередньо чи під урядові гарантії. Ефективність же використання цих кредитів така, що годі говорити про повернення за рахунок отриманих від інвестування прибутків. А от питання, чому величезна кількість цих кредитів використана неефективно чи взагалі далеко від свого призначення, залишається відкритим. Наче і не існує урядових контролюючих структур, чи, може, вони зовсім не те контролюють, а тому й занепокоїлися раптово загрозою зовнішнього контролю Рахунковою палатою Верховної Ради за прибутковою частиною бюджету й, змобілізувавшись, не дозволили порушити наявний порядок речей.

Сьогоднішні кроки уряду в боротьбі за повернення кредитів більше схожі на акти самоприниження й можуть викликати хіба що гірку посмішку. Бо кредити під урядові гарантії брались із обов'язковим погодженням у чільних урядовців, а вони ж як? Чи вони не мають нести солідарну відповідальність? От і лишається питання: хто саме зробив більший внесок у розбазарювання державних ресурсів — менеджер власника (тобто директор державного, чи з контрольною часткою державного майна, підприємства), який справді заробляє додану вартість на державних фондах або просто проїдає їх, використовуючи бич безробіття, чи ті, хто ставив підписи під гарантуванням?

Заміна продуманої чіткості в урядових діях демонстративним беззаконням тільки загострює питання: чому, знаючи про крикливе процвітання особистих справ керівників неефективних підприємств, не ініціюється акт, який заборонив би їм виступати засновниками приватних структур, що здебільшого паразитують саме на фондах підприємств, якими вони керують. Так це повсюдно і всі сім років! Чи не існує вже права власника (уповноваженої державної інституції) призначати і звільняти керівників?

ЧИ ПРОПОНУЄ уряд сьогодні реальні антикризові заходи, які можуть дати серйозний результат? Із зроблених кроків і внесених урядом до парламенту законопроектів неможливо знайти цілісного плану дій. Багато хто твердить зараз про банкрутство курсу. А у мене є сумнів. Я все ж таки не маю впевненої відповіді на риторичне питання: а чи був курс? Так само, як не маю впевненості у справжності демонстративного протистояння уряду й лівого парламентського табору.

Оглядаючись на нашу коротку історію, просто неможливо обминути увагою вперті факти тривалої єдності цих демонстративних антагоністів. Адже саме цей табір забезпечив обрання і першого, і другого Президента України, саме цей табір у жовтні 1993 року обрав керівника уряду й надав йому повноваження й законодавця, й реального керівника всієї виконавчої влади. Та й потім усі прем'єр-міністри, які призначалися Президентом за згодою парламенту, були не просто підтримані лівим табором, а й реально забезпечували прийняття необхідного рішення. Навіть, коли всіляко намагались уникнути задокументування своєї єдності, як це було при поданні згоди на призначення нинішнього прем'єра, все ж ідентифікація була повна і безперечна. На які політичні сили сьогодні спирається уряд, що понад рік так і не виробив своєї програми дій? Чи є позитивна перспектива продовження його урядування? Наразі можна констатувати захоплення адмініструванням й відсутність чіткого управління державною власністю з боку уряду. А у стосунках громадянин — держава спостерігається нарощування регламентації, в якій, звичайно, пріоритет — не громадянин, а державні органи і установи. Сьогоднішні реалії свідчать, що нинішнє урядування створює державу, в якій переважна більшість громадян робиться правопорушниками через різні норми постанов, наказів, інструкцій тощо при зростаючому всевладді репресивного апарату. Можливо, є зацікавлення у поверненні страху як невід'ємного атрибута суспільних стосунків? Куди нас ведуть такі дії? Вперед чи туди, де ми недавно були?

Переконаний, ми потребуємо іншої перспективи! Насамперед, замість інвестування в наявну управлінську структуру, яка і є, по суті, першопричина загальносистемної кризи, необхідно реформувати управління. Послідовно потрібно рухатися до забезпечення не тільки персональної відповідальності керівників, а й колективної політичної відповідальності. Політична визначеність і прогнозованість обов'язкові для державних керівників, і нам цього треба прагнути. А поряд з цим, відповідно в межах адміністративної реформи, має бути поставлена в межі закону виконавча влада держави. Бо великою мірою і Кабінет міністрів, і міністерства, комітети, не кажучи вже про державні адміністрації, сьогодні є порушниками конституційних норм, бо мають працювати виключно на підставі законів. А закони ці або заблоковані Президентом, або ще не ухвалені Верховною Радою.

Для всієї системи державного управління має бути чітка система повноважень, взаємозв'язків і відповідальності. А для цього потрібні ясність мети, чіткість плану дій, послідовність реалізації адміністративної реформи, прозорість дій владних органів і зовнішній суспільний контроль. Сьогодні система державного управління значною мірою наближена до попередньої партійно-державної системи з безумовними особливостями, які, до речі, не завжди додають ефективності і здешевлення адмініструванню.

Діяльністю державної влади в Україні обумовлене реальне зниження життєвого рівня громадян. Маємо прогресуюче безробіття, накопичення державних боргів з пенсій, зарплат, соціальних виплат, зменшення обсягів легального підприємництва. Сьогодні уряд вишукує можливості домовленостей по відстрочці повернення боргів іноземним кредиторам, які свої вільні фінансові ресурси позичили уряду України чи під його гарантії, а що ж у стосунках із головним кредитором? Головний кредитор — громадяни України, які кредитують державну владу у незрівнянно більших розмірах й не за рахунок своїх вільних фінансових ресурсів, а з найнеобхідніших мінімальних доходів! Чи з цим кредитором домовлятися можна мовою примусу? Зрештою, владні мужі мають дати собі визначення, що для них є Україна — 50 мільйонів громадян чи урядові установи з символами і засобами придушення й визиску? Відповідь на це питання покаже природу патріотизму й зробить яснішою Українську перспективу.

Олександр ЛАВРИНОВИЧ,
народний депутат України.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про День підприємця

Враховуючи роль підприємництва у здійсненні економічних реформ в Україні, вирішенні соціально-економічних проблем та визнаючи його вплив на формування, становлення та розвиток національної економіки, **постановляю:**

Установити в Україні День підприємця, який відзначати щорічно у першу неділю вересня.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
5 жовтня 1998 року.
№ 1110/98.

Сьогодні — Всесвітній день пошти

Попри все — усміхаємося!

ОБЛАСНЕ підприємство поштового зв'язку «Чернігівпошта» вважається одним з найкращих в Україні. Воно займає провідні позиції за насиченістю газетами й журналами міст і сіл. Приємно, що завдяки цьому й «Голос України» має в області 16982 передплатники, що найбільше в Україні. Наш кореспондент зустрівся з генеральним директором обласного підприємства поштового зв'язку «Чернігівпошта» Лідією Анатоліївною ІВАНОВОЮ і поцікавився в неї ходом передплати.

— Вже 20 тисяч чернігівських передплатників зробили свій вибір. Звичайно, це ще незначний показник. Адже наші читачі передплачують 138 тисяч примірників загальнодержавних, 335 тисяч — місцевих газет, 34 тисячі — журналів. Отже, передплата фактично починається.

— Є цьогоріч у неї якісь особливості?

— Листоношам доводиться дедалі важче працювати. У людей обмаль грошей. Затримки з пенсіями становлять в окремих районах 3-6 місяців. Багато відділень зв'язку почали передплату за картоплю, яйця. Цей бартер нам не дуже зручний. Але що вдієш, коли грошей нема? Через це практикуємо й кредитну форму передплати. Чимало місцевих видань чернігівці замовляють у листонош, а потім при отриманні зарплат, пенсій розраховуються. Попри всі негаразди, ми постараємося поліпшити нинішні показники передплати.

— Як відомо, була спроба видавати пенсію через банківські установи, але Верховна Рада висловилася категорично проти...

— На перший погляд, автор цієї ідеї мислить по-державному: мовляв, Пенсійний фонд заощадить досить солідну суму. Але це лише так здається. Нині листоноші мають щомісяця за доставку пенсій, пошти від 35 до 100 гривень. Це якщо все робиться в комплексі — адже поштовик разом з пресою несе в сумці і мило, і сірники, і хліб... Як відомо, доставка газет збиткова для поштової служби. Тому в результаті реалізації вищезгаданого довелося б із 2300 листонош скоротити 1150, закрити з 636 відділень зв'язку 234. Чи зможуть зв'язківці такими силами забезпечити доставку кореспонденції щодня? Ні!

— Тиражі газет можуть теж упасти?

— Звичайно! І не тільки від того, що пресу вчасно не доставлятимуть. Просто листоноша не матиме часу всіх обійти, переконати, роз'яснити. Та й одна справа, коли ти приходиш в оселю з пенсією й агітуєш, а друга... Банкіри, як на мене, ще добре це не усвідомлюють. Порахуймо втрати держави від падіння тиражів, збитковості пошти — думаю, вийде ще більша сума, ніж хтось бажає її заощадити.

— Зі святом вас! Надії, впевненості у своїй правоті!

— Дякую.

На знімку: Лідія ІВАНОВА.

Інтерв'ю провів Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін, що стосуються відпусток, до Кодексу законів про працю України

У зв`язку з прийняттям Закону України «Про відпустки» Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до Кодексу законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст.375; 1981 р., № 32, ст.513; 1983 р., № 6, ст.87; 1984 р., № 1, ст.3, № 6, ст.87; 1987 р., № 37, ст.715; 1989 р., № 22, ст.235; 1991 р., № 23, ст.267; Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 28, ст.204) такі зміни:

1. Доповнити Кодекс статтею 182^1 такого змісту:

«Стаття 182^1. Додаткова відпустка працівникам, які мають дітей

Жінці, яка працює і має двох і більше дітей віком до 15 років або дитину-інваліда, за її бажанням щорічно надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю 5 календарних днів без урахування вихідних.

Жінці, яка усиновила дитину, батьку, який виховує дитину без матері (в тому числі й у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі), а також особі, яка взяла під опіку дитину, ця відпустка надається на умовах і в порядку, встановлених частиною першою цієї статті.

Зазначена у частині першій цієї статті відпустка надається понад щорічні відпустки, передбачені статтями 75 і 76 цього Кодексу».

2. Статті 74–84, 179–182, 186^1, 195, 210–220 викласти у такій редакції:

«Стаття 74. Щорічні відпустки

Громадянам, які перебувають у трудових відносинах з підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, виду діяльності та галузевої належності, а також працюють за трудовим договором у фізичної особи, надаються щорічні (основна та додаткові) відпустки із збереженням на їх період місця роботи (посади) і заробітної плати.

Стаття 75. Тривалість щорічної основної відпустки

Щорічна основна відпустка надається працівникам тривалістю не менш як 24 календарних дні за відпрацьований робочий рік, який відлічується з дня укладення трудового договору.

Особам віком до вісімнадцяти років надається щорічна основна відпустка тривалістю 31 календарний день.

Для деяких категорій працівників законодавством України може бути передбачена інша тривалість щорічної основної відпустки. При цьому тривалість їх відпустки не може бути меншою за передбачену частиною першою цієї статті.

Стаття 76. Щорічні додаткові відпустки та їх тривалість

Щорічні додаткові відпустки надаються працівникам:

1) за роботу із шкідливими і важкими умовами праці;

2) за особливий характер праці;

3) в інших випадках, передбачених законодавством.

Тривалість щорічних додаткових відпусток, умови та порядок їх надання встановлюються нормативно-правовими актами України.

Стаття 77. Творча відпустка

Творча відпустка надається працівникам для закінчення дисертаційних робіт, написання підручників та в інших випадках, передбачених законодавством.

Тривалість, порядок, умови надання та оплати творчих відпусток установлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 78. Невключення днів тимчасової непрацездатності до щорічних відпусток

Дні тимчасової непрацездатності працівника, засвідченої у встановленому порядку, а також відпустки у зв`язку з вагітністю та пологами, до щорічних відпусток не включаються.

Стаття 79. Порядок і умови надання щорічних відпусток. Відкликання з відпустки

Щорічні основна та додаткові відпустки повної тривалості у перший рік роботи надаються працівникам після закінчення шести місяців безперервної роботи на даному підприємстві, в установі, організації.

У разі надання зазначених відпусток до закінчення шестимісячного терміну безперервної роботи їх тривалість визначається пропорційно до відпрацьованого часу, крім визначених законом випадків, коли ці відпустки за бажанням працівника надаються повної тривалості.

Щорічні відпустки за другий та наступні роки роботи можуть бути надані працівникові в будь-який час відповідного робочого року.

Черговість надання відпусток визначається графіками, які затверджуються власником або уповноваженим ним органом за погодженням з профспілковим чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом, і доводиться до відома всіх працівників. При складанні графіків ураховуються інтереси виробництва, особисті інтереси працівників та можливості їх відпочинку.

Конкретний період надання щорічних відпусток у межах, установлених графіком, узгоджується між працівником і власником або уповноваженим ним органом, який зобов`язаний повідомити працівника про дату початку відпустки не пізніш як за два тижні до встановленого графіком терміну.

Поділ щорічної відпустки на частини будь-якої тривалості допускається на прохання працівника за умови, що основна безперервна її частина становитиме не менше 14 календарних днів.

Невикористана частина щорічної відпустки має бути надана працівнику, як правило, до кінця робочого року, але не пізніше 12 місяців після закінчення робочого року, за який надається відпустка.

Відкликання з щорічної відпустки допускається за згодою працівника лише для відвернення стихійного лиха, виробничої аварії або негайного усунення їх наслідків, для відвернення нещасних випадків, простою, загибелі або псування майна підприємства, установи, організації з додержанням вимог частини шостої цієї статті та в інших випадках, передбачених законодавством.

Стаття 80. Перенесення щорічної відпустки

Щорічна відпустка на вимогу працівника повинна бути перенесена на інший період у разі:

1) порушення власником або уповноваженим ним органом терміну повідомлення працівника про час надання відпустки (частина п`ята статті 79 цього Кодексу);

2) несвоєчасної виплати власником або уповноваженим ним органом заробітної плати працівнику за час відпустки (частина третя статті 115 цього Кодексу).

Щорічна відпустка повинна бути перенесена на інший період або продовжена в разі:

1) тимчасової непрацездатності працівника, засвідченої у встановленому порядку;

2) виконання працівником державних або громадських обов`язків, якщо згідно із законодавством він підлягає звільненню на цей час від основної роботи із збереженням заробітної плати;

3) настання строку відпустки у зв`язку з вагітністю та пологами;

4) збігу щорічної відпустки з відпусткою у зв`язку з навчанням.

Щорічна відпустка за ініціативою власника або уповноваженого ним органу, як виняток, може бути перенесена на інший період тільки за письмовою згодою працівника та за погодженням з профспілковим або іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом у разі, коли надання щорічної відпустки в раніше обумовлений період може несприятливо відбитися на нормальному ході роботи підприємства, установи, організації, та за умови, що частина відпустки тривалістю не менше 24 календарних днів буде використана в поточному робочому році.

У разі перенесення щорічної відпустки новий термін її надання встановлюється за згодою між працівником і власником або уповноваженим ним органом. Якщо причини, що зумовили перенесення відпустки на інший період, настали під час її використання, то невикористана частина щорічної відпустки надається після закінчення дії причин, які її перервали, або за згодою сторін переноситься на інший період з додержанням вимог статті 12 Закону України «Про відпустки».

Забороняється ненадання щорічних відпусток повної тривалості протягом двох років підряд, а також ненадання їх протягом робочого року особам віком до вісімнадцяти років та працівникам, які мають право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами чи з особливим характером праці.

Стаття 81. Право на щорічну відпустку у разі переведення на інше місце роботи

За бажанням працівників, переведених на роботу з одного підприємства, установи, організації на інше підприємство, в установу, організацію, які не використали за попереднім місцем роботи повністю або частково щорічну основну відпустку і не одержали за неї грошової компенсації, щорічна відпустка повної тривалості надається до настання шестимісячного терміну безперервної роботи після переведення.

Якщо працівник, переведений на роботу на інше підприємство, в установу, організацію, повністю або частково не використав щорічні основну та додаткові відпустки, то до стажу роботи, що дає право на щорічні основну та додаткові відпустки, зараховується час, за який він не використав ці відпустки за попереднім місцем роботи.

Стаття 82. Обчислення стажу роботи, що дає право на щорічну відпустку

До стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку (стаття 75 цього Кодексу), зараховуються:

1) час фактичної роботи (в тому числі на умовах неповного робочого дня) протягом робочого року, за який надається відпустка;

2) час, коли працівник фактично не працював, але за ним згідно з законодавством зберігалися місце роботи (посада) та заробітна плата повністю або частково (в тому числі час оплаченого вимушеного прогулу, спричиненого незаконним звільненням або переведенням на іншу роботу);

3) час, коли працівник фактично не працював, але за ним зберігалося місце роботи (посада) і йому виплачувалася допомога по державному соціальному страхуванню, за винятком відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;

4) час, коли працівник фактично не працював, але за ним зберігалося місце роботи (посада) і йому не виплачувалася заробітна плата у порядку, визначеному статтею 25 і частиною другою статті 26 Закону України «Про відпустки», за винятком відпустки без збереження заробітної плати для догляду за дитиною до досягнення нею шестирічного віку;

5) час навчання з відривом від виробництва тривалістю менше 10 місяців на денних відділеннях професійно-технічних закладів освіти;

6) час навчання новим професіям (спеціальностям) осіб, звільнених у зв`язку із змінами в організації виробництва та праці, у тому числі з ліквідацією, реорганізацією або перепрофілюванням підприємства, установи, організації, скороченням чисельності або штату працівників;

7) інші періоди роботи, передбачені законодавством.

До стажу роботи, що дає право на щорічні додаткові відпустки (стаття 76 цього Кодексу), зараховуються:

1) час фактичної роботи із шкідливими, важкими умовами або з особливим характером праці, якщо працівник зайнятий у цих умовах не менше половини тривалості робочого дня, встановленої для працівників даного виробництва, цеху, професії або посади;

2) час щорічних основної та додаткових відпусток за роботу із шкідливими, важкими умовами і за особливий характер праці;

3) час роботи вагітних жінок, переведених на підставі медичного висновку на легшу роботу, на якій вони не зазнають впливу несприятливих виробничих факторів.

Стаття 83. Грошова компенсація за невикористані щорічні відпустки

У разі звільнення працівника йому виплачується грошова компенсація за всі не використані ним дні щорічної відпустки, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей.

У разі звільнення керівних, педагогічних, наукових, науково-педагогічних працівників, спеціалістів закладів освіти, які до звільнення пропрацювали не менш як 10 місяців, грошова компенсація виплачується за не використані ними дні щорічних відпусток з розрахунку повної їх тривалості.

У разі переведення працівника на роботу на інше підприємство, в установу, організацію грошова компенсація за не використані ним дні щорічних відпусток за його бажанням повинна бути перерахована на рахунок підприємства, установи, організації, куди перейшов працівник.

За бажанням працівника частина щорічної відпустки замінюється грошовою компенсацією. При цьому тривалість наданої працівникові щорічної та додаткових відпусток не повинна бути менше ніж 24 календарних дні.

Особам віком до вісімнадцяти років заміна всіх видів відпусток грошовою компенсацією не допускається.

У разі смерті працівника грошова компенсація за не використані ним дні щорічних відпусток, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, виплачується спадкоємцям.

Стаття 84. Відпустки без збереження заробітної плати

У випадках, передбачених статтею 25 Закону України «Про відпустки», працівнику за його бажанням надається в обов`язковому порядку відпустка без збереження заробітної плати.

За сімейними обставинами та з інших причин працівнику може надаватися відпустка без збереження заробітної плати на термін, обумовлений угодою між працівником та власником або уповноваженим ним органом, але не більше 15 календарних днів на рік.

У порядку, визначеному колективним договором, власник або уповноважений ним орган у разі простою підприємства, установи, організації з не залежних від працівників причин може надавати відпустку без збереження заробітної плати або з частковим її збереженням»;

«Стаття 179. Відпустки у зв`язку з вагітністю, пологами і для догляду за дитиною

На підставі медичного висновку жінкам надається оплачувана відпустка у зв`язку з вагітністю та пологами тривалістю 70 календарних днів до пологів і 56 (у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів — 70) календарних днів після пологів, починаючи з дня пологів.

Тривалість відпустки у зв`язку з вагітністю та пологами обчислюється сумарно і становить 126 календарних днів (140 календарних днів — у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів). Вона надається жінкам повністю незалежно від кількості днів, фактично використаних до пологів.

За бажанням жінки їй надається відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку з виплатою за ці періоди допомоги по державному соціальному страхуванню.

Підприємства, установи та організації за рахунок власних коштів можуть надавати жінкам частково оплачувану відпустку та відпустку без збереження заробітної плати для догляду за дитиною більшої тривалості.

Відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею віку трьох років не надається, якщо дитина перебуває на державному утриманні.

У разі, якщо дитина потребує домашнього догляду, жінці в обов`язковому порядку надається відпустка без збереження заробітної плати тривалістю, визначеною у медичному висновку, але не більш як до досягнення дитиною шестирічного віку.

Відпустки для догляду за дитиною, передбачені частинами третьою, четвертою та шостою цієї статті, можуть бути використані повністю або частинами також батьком дитини, бабою, дідом чи іншими родичами, які фактично доглядають за дитиною.

За бажанням жінки або осіб, зазначених у частині сьомій цієї статті, у період перебування їх у відпустці для догляду за дитиною вони можуть працювати на умовах неповного робочого часу або вдома. При цьому за ними зберігається право на одержання допомоги в період відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Стаття 180. Приєднання щорічної відпустки до відпустки в зв`язку з вагітністю та пологами

У разі надання жінкам відпустки у зв`язку з вагітністю та пологами власник або уповноважений ним орган зобов`язаний за заявою жінки приєднати до неї щорічні основну і додаткову відпустки незалежно від тривалості її роботи на даному підприємстві, в установі, організації в поточному робочому році.

Стаття 181. Порядок надання відпустки для догляду за дитиною і зарахування її до стажу роботи

Відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відпустка без збереження заробітної плати (частини третя та шоста статті 179 цього Кодексу) надаються за заявою жінки або осіб, зазначених у частині сьомій статті 179 цього Кодексу, повністю або частково в межах установленого періоду та оформляються наказом (розпорядженням) власника або уповноваженого ним органу.

Відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відпустка без збереження заробітної плати (частини третя та шоста статті 179 цього Кодексу) зараховується як до загального, так і до безперервного стажу роботи і до стажу роботи за спеціальністю. Час відпусток, зазначених у цій статті, до стажу роботи, що дає право на щорічну відпустку, не зараховується.

Стаття 182. Відпустки жінкам, які усиновили дітей

Жінкам, які усиновили новонароджених дітей безпосередньо з пологового будинку, надається відпустка з дня усиновлення тривалістю 56 календарних днів (70 календарних днів — при усиновленні двох і більше дітей) з виплатою державної допомоги у встановленому порядку.

Жінкам, які усиновили дитину, надаються відпустки для догляду за нею на умовах і в порядку, встановлених статтями 179 і 181 цього Кодексу»;

«Стаття 186^1. Гарантії особам, які виховують малолітніх дітей без матері

Гарантії, встановлені статтями 56, 176, 177, частинами третьою — восьмою статті 179, статтями 181, 182, 182^1, 184, 185, 186 цього Кодексу, поширюються також на батьків, які виховують дітей без матері (в тому числі в разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі), а також на опікунів (піклувальників)»;

«Стаття 195. Відпустки працівникам віком до вісімнадцяти років

Щорічні відпустки працівникам віком до вісімнадцяти років надаються у зручний для них час.

Щорічні відпустки працівникам віком до вісімнадцяти років повної тривалості у перший рік роботи надаються за їх заявою до настання шестимісячного терміну безперервної роботи на даному підприємстві, в установі, організації»;

«Стаття 210. Звільнення від роботи без збереження заробітної плати працівників, які навчаються в середніх закладах освіти

Власник або уповноважений ним орган може надавати без шкоди для виробничої діяльності працівникам, які навчаються в середніх загальноосвітніх вечірніх (змінних) школах, класах, групах з очною, заочною формами навчання при загальноосвітніх школах, за їх бажанням, у період навчального року без збереження заробітної плати один-два вільних від роботи дні на тиждень.

Стаття 211. Додаткова відпустка у зв`язку з навчанням у середніх закладах освіти

Працівникам, які здобувають загальну середню освіту в середніх загальноосвітніх вечірніх (змінних) школах, класах, групах з очною, заочною формами навчання при загальноосвітніх школах, надається додаткова оплачувана відпустка на період складання:

1) випускних іспитів в основній школі — тривалістю 10 календарних днів;

2) випускних іспитів у старшій школі — тривалістю 23 календарних дні;

3) перевідних іспитів в основній та старшій школах — від 4 до 6 календарних днів без урахування вихідних.

Працівникам, які складають іспити екстерном за основну або старшу школу, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю відповідно 21 та 28 календарних днів.

Стаття 212. Час надання щорічних відпусток працівникам, які навчаються в закладах освіти

Працівникам, які навчаються в закладах освіти без відриву від виробництва, щорічні відпустки за їх бажанням приєднуються до часу проведення настановних занять, виконання лабораторних робіт, складання заліків та іспитів, часу підготовки і захисту дипломного проекту та інших робіт, передбачених навчальною програмою.

Працівникам, які навчаються в середніх загальноосвітніх вечірніх (змінних) школах, класах, групах з очною, заочною формами навчання при загальноосвітніх школах, щорічні відпустки за їх бажанням надаються з таким розрахунком, щоб вони могли бути використані до початку навчання в цих закладах.

Працівникам, які успішно навчаються в закладах освіти без відриву від виробництва та бажають приєднати відпустку до часу проведення настановних занять, виконання лабораторних робіт, складання заліків та іспитів, часу підготовки і захисту дипломного проекту та інших робіт, передбачених навчальною програмою, щорічні відпустки повної тривалості за перший рік роботи надаються до настання шестимісячного терміну безперервної роботи на даному підприємстві, в установі, організації.

Стаття 213. Додаткова відпустка у зв`язку з навчанням у професійно-технічних закладах освіти

Працівникам, які успішно навчаються на вечірніх відділеннях професійно-технічних закладів освіти, надається додаткова оплачувана відпустка для підготовки та складання іспитів загальною тривалістю 35 календарних днів протягом року.

Стаття 214. Відпустки без збереження заробітної плати працівникам, допущеним до вступних іспитів у вищі заклади освіти

Працівникам, допущеним до вступних іспитів у вищі заклади освіти, надається відпустка без збереження заробітної плати тривалістю 15 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місцезнаходження навчального закладу та назад.

Працівникам, які навчаються без відриву від виробництва на підготовчих відділеннях при вищих закладах освіти, у період навчального року надається, за їх бажанням, один вільний від роботи день на тиждень без збереження заробітної плати. Для складання випускних іспитів їм надається додаткова відпустка на умовах, передбачених частиною першою цієї статті.

Стаття 215. Пільги працівникам, які навчаються у вищих закладах освіти

Працівникам, які навчаються у вищих закладах освіти з вечірньою та заочною формами навчання, надаються додаткові відпустки у зв`язку з навчанням, а також інші пільги, передбачені законодавством.

Стаття 216. Додаткова відпустка у зв`язку з навчанням у вищих закладах освіти та аспірантурі

Працівникам, які успішно навчаються без відриву від виробництва у вищих закладах освіти з вечірньою та заочною формами навчання, надаються додаткові оплачувані відпустки:

1) на період настановних занять, виконання лабораторних робіт, складання заліків та іспитів для тих, хто навчається на першому та другому курсах у вищих закладах освіти:

першого та другого рівнів акредитації з вечірньою формою навчання — 10 календарних днів щорічно,

третього та четвертого рівнів акредитації з вечірньою формою навчання — 20 календарних днів щорічно,

незалежно від рівня акредитації з заочною формою навчання — 30 календарних днів щорічно;

2) на період настановних занять, виконання лабораторних робіт, складання заліків та іспитів для тих, хто навчається на третьому і наступних курсах у вищих закладах освіти:

першого та другого рівнів акредитації з вечірньою формою навчання — 20 календарних днів щорічно,

третього та четвертого рівнів акредитації з вечірньою формою навчання — 30 календарних днів щорічно,

незалежно від рівня акредитації з заочною формою навчання — 40 календарних днів щорічно;

3) на період складання державних іспитів у вищих закладах освіти незалежно від рівня акредитації — 30 календарних днів;

4) на період підготовки та захисту дипломного проекту (роботи) студентам, які навчаються у вищих закладах освіти з вечірньою та заочною формами навчання першого та другого рівнів акредитації — два місяці, а у вищих закладах освіти третього і четвертого рівнів акредитації — чотири місяці.

Працівникам, допущеним до складання вступних іспитів в аспірантуру з відривом або без відриву від виробництва, для підготовки та складання іспитів надається один раз на рік додаткова оплачувана відпустка з розрахунку 10 календарних днів на кожний іспит.

Працівникам, які навчаються без відриву від виробництва в аспірантурі та успішно виконують індивідуальний план підготовки, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю 30 календарних днів.

Для працівників, які навчаються у вищих закладах освіти з вечірньою та заочною формами навчання, де навчальний процес має свої особливості, законодавством може встановлюватися інша тривалість відпусток у зв`язку з навчанням.

Стаття 217. Збереження заробітної плати на час додаткових відпусток у зв`язку з навчанням

На час додаткових відпусток у зв`язку з навчанням (статті 211, 213, 216 цього Кодексу) за працівниками за основним місцем роботи зберігається середня заробітна плата.

Стаття 218. Надання працівникам, які навчаються у вищих закладах освіти та аспірантурі, вільних від роботи днів

Працівникам, які навчаються на останніх курсах вищих закладів освіти, протягом десяти учбових місяців перед початком виконання дипломного проекту (роботи) або складання державних іспитів надається щотижнево при шестиденному робочому тижні один вільний від роботи день для підготовки до занять з оплатою його в розмірі 50 відсотків одержуваної заробітної плати, але не нижче мінімального розміру заробітної плати.

При п`ятиденному робочому тижні кількість вільних від роботи днів змінюється залежно від тривалості робочої зміни за умови збереження загальної кількості вільних від роботи годин.

Протягом десяти навчальних місяців перед початком виконання дипломного проекту (роботи) або складання державних іспитів працівникам, на їх бажання, може бути надано додатково ще один-два вільних від роботи дні на тиждень без збереження заробітної плати.

Працівникам, які навчаються без відриву від виробництва в аспірантурі, за їх бажанням протягом чотирьох років навчання надається один вільний від роботи день на тиждень з оплатою його в розмірі 50 відсотків середньої заробітної плати працівника.

Працівникам, які навчаються без відриву від виробництва в аспірантурі, протягом четвертого року навчання надається за їх бажанням додатково ще один вільний від роботи день на тиждень без збереження заробітної плати.

Стаття 219. Оплата проїзду до місця знаходження вищого закладу освіти

Власник або уповноважений ним орган оплачує працівникам, які навчаються у вищих закладах освіти з вечірньою та заочною формами навчання, проїзд до місця знаходження закладу освіти і назад один раз на рік на настановні заняття, для виконання лабораторних робіт і складання заліків та іспитів — у розмірі 50 відсотків вартості проїзду.

У такому ж розмірі провадиться оплата проїзду для підготовки і захисту дипломного проекту (роботи) або складання державних іспитів.

Стаття 220. Обмеження надурочних робіт для працівників, які навчаються

Працівників, які навчаються без відриву від виробництва в середніх і професійно-технічних закладах освіти, забороняється залучати в дні занять до надурочних робіт».

3. У статті 202 слова «в учбових закладах» замінити словами «в закладах освіти».

4. У статті 203 слова «а також здобуття ними вищої або середньої спеціальної освіти» замінити словами «та успішне проходження працівниками навчання в закладах освіти».

5. У назві і тексті статті 208 слова «загальноосвітніх і професійно-технічних учбових закладах» замінити словами «середніх і професійно-технічних закладах освіти».

6. У статті 209:

перше речення частини першої викласти у такій редакції:

«Для працівників, які успішно навчаються в середніх загальноосвітніх вечірніх (змінних) школах, класах, групах з очною, заочною формами навчання при загальноосвітніх школах, на період навчального року встановлюється скорочений робочий тиждень на один робочий день або відповідну йому кількість робочих годин (при скороченні робочого дня протягом тижня)»;

частину другу викласти у такій редакції:

«Працівникам, зазначеним у частині першій цієї статті, за час звільнення від роботи виплачується 50 відсотків середньої заробітної плати за основним місцем роботи, але не нижче мінімального розміру заробітної плати».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
18 вересня 1998 року.
№ 117-XIV.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Хоч і Таякіна — а нам однаково?

Аномалії

У столичному хореографічному училищі — конфлікт. Він почався ще весною нинішнього року. Суть у тім, що шістьох учнів було відраховано — за «двійки» з основного фаху. Батьки учнів не погодилися з таким рішенням педради і директора, і взялися те рішення оскаржити. Після цього Міністерство культури призначило незалежну комісію в складі визнаних знавців і майстрів балету, котрі не знайшли жодних порушень у тій ситуації. До речі, відрахування за неуспішність у провідній дисципліні — звична річ для хореографічних шкіл у всьому світі. У Петербурзі чи Москві це робиться ще жорсткіше, ніж у нас.

Але батьки не заспокоїлися, справа дійшла до прокуратури й навіть до суду — начебто суддя чи прокурор здатні розібратися в тонкощах балетної педагогіки! Тим більше, що в статуті училища (а цей статут погоджено з Мін`юстом) є пункт, згідно з яким ніхто не має права втручатися в рішення педради — не тільки прокуратура, а й Міністерство культури, яке в цій справі, мабуть-таки компетентніше.

Кажуть, коли на суді одній з чотирнадцятирічних учениць було надано слово, вона нібито заявила таке: «Я — майбутня надія українського мистецтва, але директор нашого училища Тетяна Таякіна стоїть на моєму творчому шляху...»

Навіть якщо цю анекдотичну фразу й не було сказано отак, як її тепер передають з уст в уста, суть конфлікту від того не стає благороднішою. Адже варто лише вдуматися: Таякіна, балерина із світовим ім'ям, повинна доводити в суді ... що? Кому? Навіщо?

Адже в отаких мистецько-педагогічних конфліктах рідко можна з цілковитою певністю назвати винних — тут, як правило, у всіх своя правота і в усіх — своя вина. В самому процесі вже є ризик: педагог ризикує, коли набирає учнів, але одночасно й учні (чи їхні батьки) ризикують не менше. Бо в цей момент ще ніхто не може беззастережно сказати: оця дитина стане генієм балету, а оця — ні. Сумна істина часом заявляє про себе через рік, два, п'ять. В такому разі їм (передусім, мабуть, учням) краще розійтись, аніж самостверджуватися за рахунок свого знаменитого педагога.

Але тут сталося інакше. Уявіть лишень собі ситуацію: якби юний Тарас Шевченко сказав Карлові Брюллову: «Карле Івановичу, ви мене не влаштовуєте, не стійте на дорозі, відійдіть...» А міг би сказати — власного таланту у нього справді вистачало. Та не сказав же!

... Після суду шістьом відрахованим дозволено повернутися до училища — за умови, що вони виправлять свої «двійки» до нового року. Вони повернулися, але на заняття до педагогів, яким «не довіряють», не ходять. Що з того вийде?

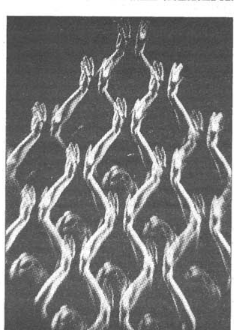
А надміру наполегливі батьки юних талантів воюють далі: тепер вони вже вимагають від Міністерства культури... поміняти весь педагогічний склад училища, а не тільки Тетяну Таякіну! Цікаво, що про це думають японці, які навчаються у нашому хореографічному училищі?

Ситуація ускладнюється тим, що у Тетяни Таякіної строк директорського контракту з Міністерством культури вичерпується в середині жовтня нинішнього року, і тепер видатній балерині треба буде доводити свої права на директорство на конкурсній основі. Чи не здається така ситуація просто ганебною для нашої культури?

А тим часом училище тримають під прицілом пильні пожежники та санепідемстанція. А нещодавно до Міністерства культури надійшов лист з столичної прокуратури. У листі знову вказують на те, що Таякіна порушує закон, бо в училищі дах протікає над танцкласом! Цікаво, чому прокурор не звернеться з цього приводу прямо туди, де верстається бюджет української культури? Але прокурор тим часом всерйоз питає: куди поділися кошти, виділені з бюджету? Відповідь: тих коштів вистачило на оплату освітлення та опалення училища, і більше ні на що, шановний пане прокурор.

... У хореографічному училищі — понад двісті дітей. Їхні батьки (окрім тих шести) зійшлися нещодавно на збори й вирішили захищати Тетяну Таякіну, якщо знадобиться, навіть в ООН. Але що тут вдіє ООН, коли Таякіна у нас — одна, а тих — аж п'ятеро чи шестеро, а по суті — набагато більше.

Віталій ЖЕЖЕРА.

ПОНЕДІЛОК, 12 жовтня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.05, 15.20, 19.50, 20,30 Національний хіт-парад.
08.10 Серіал «Час кохати».
09.10 Фінансовий огляд.
09.25 Телефільм «Гурзуф».
09.55 Худ. фільм «Кордьє». «Нове життя».
11.30 Національний хіт-парад. Топ-10.
12.00 УТН.
12.20 Інтеграл. В. Паради.
14.00—14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
15.00 УТН.
15.25 Док. фільм «Міттендрін. Погляд із середини».
15.45 Незнаний Чорнобиль.
16.00 Мультсеріал «Черепашки ніндзя».
16.30 Серіал «Чи боїшся ти темряви?».
17.30 День варення.
18.00 УТН.
18.20 Серіал «Час кохати».
19.25 Саме той.
20.00 Шоу Бенні Хілла.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
21.45 Прогноз погоди.
22.00 Футбол від УТН.
22.30 Серіал «Водяні щури».
23.20 Фінансовий огляд.
23.35 УТН.
23.55 «Таємні історії» з Д. Харитоновим.

УТ-2

СТУДІЯ «1+1»

16.00 ТСН.
16.15 Інформаційно-розважальна програма «Не всі вдома».
17.30 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
18.30 Серіал «Чиказька надія».
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «29 вулиця».
21.45 Гостросюжетний телесеріал «Поліція Нью-Йорка».
22.45 Версії.
23.15 ТСН.
23.40 Нічний кінозал представляє. Худ. фільм «Поцілунок змія».

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Подробиці тижня.
07.40 Комедія «Здрастуйте, я ваша тьотя».
09.30 Повернення тропіканки у серіалі «Жорстокий янгол».
10.30 Уік-енд.
11.00 Мультфільми серії «38 папуг».
11.25 Мелорама.
12.00 Телесеріал «Спецпідрозділ «Пасифік».
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Вгадай мелодію.
18.40 Гарний настрій.
18.50 Наше улюблене кіно. Телесеріал «Вічний поклик». 1 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Інтерспорт.
20.45 Прогноз погоди.
20.50 Круте кіно. Бойовик «Кіборг-мисливець».
22.25 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
22.35 «Давайте обговоримо» з М. Ганапольським. Середній клас України.
23.15 Вчасно.
23.35 Нічний сеанс. Драма людських пристрастей у фільмі «Канзас».
01.10 Подробиці. Підсумки дня.
01.20 Прогноз погоди.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Телесеріал «На вістрі».
14.00 Док. фільм «Й. Г. Шедель».
14.20 Худ. фільм «Київські прохачі».
15.30 Шлягер представляє.
16.20 Правочин.
16.50 Телесеріал «На вістрі».
17.30 За київським часом.

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
08.00 Вісті тижня. Інформаційно-аналітичний тижневик (ТІА «Вікна»)
09.00 «Соколине гніздо». Прем'єра телесеріалу
10.00 «Готель». Телесеріал
11.00 «Чарльзовий клопіт». Прем'єра комедійного телесеріалу
11.30 «Відкриваючи світ». Комедійний телесеріал
12.00 Мистецький канал «Територія А». Музичний тиждень
12.30 Архі-Арт. Розважальна програма
13.00 Майстри ілюзону
14.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Прем'єра молодіжного телесеріалу
18.26, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Прем'єра гостросюжетного телесеріалу
19.30 «Чарльзовий клопіт». Прем'єра комедійного телесеріалу
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Прем'єра гостросюжетного телесеріалу
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.30 Економічний вісник
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

ВІВТОРОК, 13 жовтня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.00 Прогноз погоди.
08.05, 18.50, 20.20 Національний хіт-парад.
08.10 Серіал «Час кохати».
09.10 Фінансовий огляд.
09.30 Футбол від УТН.
10.00 Худ. фільм «Голос трави».
11.30 Телеканал «Право».
12.00 УТН.
12.15 Національний хіт-парад. Хіт-журнал.
12.45 Альманах «Основа».
13.15 Діловий канал.
14.00—14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
15.00 УТН.
15.20 Мультфільм на замовлення.
16.00 Відеофільм «Шолом Ізраїль».
16.30 Мультсеріал «Черепашки ніндзя».
17.00 Серіал «Чи боїшся ти темряви?».
18.00 УТН.
18.20 Серіал «Час кохати».
18.55 Футбол. Чемпіонат Європи. Відбірковий матч. Молодіжні збірні. Україна — Вірменія. 2 тайм.
19.50 Саме той.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
21.45 Прогноз погоди.
22.00 Худ. фільм «Красунечка та Деніз».
23.35 Фінансовий огляд.
23.50 УТН.

УТ-2

10.00 День уряду в Верховній Раді України. В перерві — Від «Перехрестя» — до успіху.
14.00 Закон є закон.
14.05 Відкрита віза.
14.20 Закон є закон.
14.25 Моя справа.
14.55 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Програма «Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.25 Серіал «Марія».
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».
17.30 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
18.30 Серіал «Чиказька надія».
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Ярославна — королева Франції».
21.45 Сам собі режисер.
22.15 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе».
23.15 ТСН.
23.40 «Проспорт».
00.15 Нічний кінозал представляє. Худ. фільм «Заручник».

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 «Раночок».
09.00 Повернення тропіканки у серіалі «Жорстокий янгол».
09.55 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
10.05 Телесеріал «Поховані таємниці».
10.50 Вчасно.
11.10 Мультфільм «Дива у решеті».
11.20 «Давайте обговоримо» з М. Ганапольським. Середній клас України.
12.00 Телесеріал «Спецпідрозділ «Пасифік».
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Вгадай мелодію.
18.45 Телесеріал «Вічний поклик». 2 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Інтерспорт.
20.45 Прогноз погоди.
20.50 Вечірня казка.
21.00 В. Тихонов, Ю. Соломін у детективі «ТАРС уповноважений заявити».
22.10 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
22.20 Док. детектив «Чорноморські пірати XX віку».
23.00 Нічний сеанс. Небезпечне вторгнення у фільмі «Шоколад».
00.45 Подробиці. Підсумки дня.
00.55 Прогноз погоди.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Телесеріал «На вістрі».
14.00 Док. фільм.
14.30 Худ. фільм «Провінціалки».
16.00 Оплески, оплески...
16.25 Солодке життя.
16.50 Телесеріал «На вістрі».
17.30 За київським часом.

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
07.58 Миколина погода
08.00 Вісті
08.30 Економічний вісник
09.00 «Соколине гніздо». Телесеріал
10.00 «Готель». Телесеріал
11.00 «Чарльзовий клопіт». Комедійний телесеріал
11.30 «Відкриваючи світ». Комедійний телесеріал
12.00 «Хмарочос». Музична програма
13.00 Візит. Аргентина, Барселона. ч.1
13.30 Духовні скарби. Павло Тичина
14.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Молодіжний телесеріал
18.26, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Гостросюжетний телесеріал
19.30 «Чарльзовий клопіт». Комедійний телесеріал
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.30 Фабрика снів
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

СЕРЕДА, 14 жовтня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.00 Прогноз погоди.
08.05, 08.40, 12.45, 16.05, 18.50 Національний хіт-парад.
08.10 Серіал «Час кохати».
09.10 Фінансовий огляд.
09.25 Худ. фільм «Не стріляйте в мене, будь ласка».
10.30 Казна.
11.00 Нове покоління.
11.30 Телеканал «Право».
12.00 УТН.
12.15 Служу народу України!
13.15 Діловий канал.
14.00—14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
15.00 УТН.
15.20 Вітражі.
16.10 Вісник енергетики.
16.30 Мультсеріал «Черепашки ніндзя».
17.00 Серіал «Чи боїшся ти темряви?».
18.00 УТН.
18.20 Серіал «Час кохати».
18.55 Футбол. Чемпіонат Європи. Відбірковий матч. Національні збірні. Україна — Вірменія. У перерві — Вечірня казка.
21.00 УТН.
21.45 Прогноз погоди.
22.00 Худ. фільм «Гамбрінус».
23.25 Національний хіт-парад. Хіт року.
23.55 Фінансовий огляд.
00.10 УТН.
00.30 Худ. фільм «Десять негренят». 1 серія.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Оранта.
10.30 Закон є закон.
10.35 Освітній канал. Доля української інтелігенції. Урок французької мови. І. Бунін. Паризький альбом.
11.50 Закон є закон.
11.55 «В мажорі і мінорі». Композитор А. Кос-Анатольський. Частина 1.
12.25 Худ. фільм «Поїзди без посмішки».
13.45 Закон є закон.
13.50 Док. телефільм «Сентиментальна подорож». Частина 1.
14.45 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Програма «Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.25 Серіал «Марія».
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».
17.30 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
18.30 Серіал «Чиказька надія».
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Як вийти заміж за мільйонера».
21.45 «СВ-2000».
22.15 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе».
23.15 ТСН.
23.40 Нічний кінозал представляє. Худ. фільм «Валентина».

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 «Раночок».
09.00 Повернення тропіканки у серіалі «Жорстокий янгол».
09.55 Телевізійна Планета Здоров'я.
10.45 Телесеріал «Поховані таємниці».
11.35 Життя серед життя.
12.05 Т. Самойлова у програмі В. Вульфа «Срібна куля».
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Ці кумедні тварини.
18.40 Телесеріал «Вічний поклик». 3 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Інтерспорт.
20.45 Прогноз погоди.
20.50 Вечірня казка.
21.00 В. Тихонов, Ю. Соломін у детективі «ТАРС уповноважений заявити». Заключна серія.
22.10 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
22.20 Як це було. «Біля витоків КВН».
23.05 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату Європи. Ісландія — Росія. У перерві — Подробиці. Підсумки дня.
00.55 Прогноз погоди.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.15 Телесеріал «На вістрі».
13.55 Душею над святими ковилами.
14.20 Крила.
14.50 Одеські нюанси «Слов'янського базару». 1 частина.
15.20 Острів скарбів.
15.50 «Люди і долі». «Сказання про Людину».
16.15 Телесеріал «На вістрі».
16.55 Док. фільм «Академік Олександр Возіанов».
17.30 За київським часом.

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
07.58 Миколина погода
08.00 Вісті
08.30 Від «Перехрестя» — до успіху!
09.00 «Соколине гніздо». Телесеріал
10.00 «Готель». Телесеріал
11.00 «Чарльзовий клопіт». Комедійний телесеріал
11.30 «Відкриваючи світ». Комедійний телесеріал
12.00 Співають Світлана і Віталій Білоножки
13.00 Документальний серіал «Остання адреса»
13.30 «Час «Ч». Військовий тележурнал
14.00 Люди. Інформаційно-публіцистичний тижневик
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Молодіжний телесеріал
18.26, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Гостросюжетний телесеріал
19.30 «Чарльзовий клопіт». Комедійний телесеріал
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.30 Прем'єра ток-шоу «Він і Вона»
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

ЧЕТВЕР, 15 жовтня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.05, 15.50, 20.25 Національний хіт-парад.
08.10 Серіал «Час кохати».
08.45 Мультфільм.
09.10 Фінансовий огляд.
09.25 Сто чудес світу.
09.40 Концерт Національного оркестру народних інструментів України.
11.00 Хто в домі хазяїн?
11.30 Національний хіт-парад. Хіт року.
12.00 УТН.
12.15 Село і люди.
12.45 Свічадо.
13.15 Діловий канал.
14.00—14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
15.00 УТН.
15.20 Док. фільм «Фантастична подорож в реальність».
16.00 Надвечір'я.
16.30 Мультсеріал «Черепашки ніндзя».
17.00 Серіал «Космічні пригоди».
18.00 УТН.
18.20 Серіал «Час кохати».
19.25 Саме той.
19.50 Шоу Бенні Хілла.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
21.45 Прогноз погоди.
22.00 Худ. фільм «Приміряй ось це».
23.45 Фінансовий огляд.
00.00 УТН.
00.20 Худ. фільм «Десять негренят». 2 серія.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Шахтарські горизонти.
10.40 Освітній канал. Біблійні мотиви у творчості Т. Шевченка. Ревуцький. Дорога до храму.
11.40 Закон є закон.
11.45 «В мажорі і мінорі». Композитор А. Кос-Анатольський. Частина 2.
12.15 Фільм-вистава «Конотопська відьма». 1 серія.
13.10 Закон є закон.
13.15 Цілком таємно.
13.45 Док. телефільм «Сентиментальна подорож». Частина 2.
14.35 Закон є закон.
14.40 Господарем на землі.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Програма «Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.25 Серіал «Марія».
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».

17.30 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
18.30 Серіал «Чиказька надія».
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Чорний клоун».
21.45 «Табу».
22.15 Серіал «Під сонцем Сен-Тропе».
23.15 ТСН.
23.40 Нічний кінозал представляє. Худ. фільм «Червоний орел». 1 серія.

УТ-3
«ІНТЕР»

07.00 «Раночок».
09.00 Серіал «Жорстокий янгол».
09.55 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
10.10 Прокинься і співай!
10.40 Серіал «Поховані таємниці».
11.30 «Обличчя світу» з О. Ткаченком. О. Лебедь.
12.00 Мультфільм «Кентервільський привид».
12.20 Р. Маркова у програмі А. Макаревича «Абажур».
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Щасливий випадок.
18.40 Телесеріал «Вічний поклик». 4 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Інтерспорт.
20.45 Прогноз погоди.
20.50 Нові пригоди перевертня у фільмі «Вовченя-2».
22.30 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
22.40 «Обличчя світу» з О. Ткаченком. О. Лебедь.
23.15 Нічний сеанс. Французька ніч. К. Деньов, Ж. Депардьє у мелодрамі «Я вас кохаю».
01.00 Подробиці. Підсумки дня.
01.10 Прогноз погоди.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.15 Телесеріал «На вістрі».
13.55 Мультфільм «Карлик Ніс».
14.20 Пісенна зоря В. Крищенка.
15.00 Барви Ойкумени.
15.10 Древнє місто над Стиром.
15.35 Історія однієї картини.
15.50 Одеські нюанси «Слов'янського базару». 2 частина.
16.20 Аграрна панорама Київщини.
16.50 Телесеріал «На вістрі».
17.30 За київським часом.

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
07.58 Миколина погода
08.00 Вісті
08.30 Родом з України
09.00 «Соколине гніздо». Телесеріал
10.00 «Готель». Телесеріал
11.00 «Чарльзовий клопіт». Комедійний телесеріал
11.30 «Відкриваючи світ». Комедійний телесеріал
12.00 Разом з Вами. Розважальна програма
13.00 Від «Перехрестя» — до успіху!
13.30 Архі-Арт. Розважальна програма
14.00 Модний час
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Молодіжний телесеріал
18.26, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Гостросюжетний телесеріал
19.30 «Чарльзовий клопіт». Комедійний телесеріал
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.30 Ток-шоу «Він і Вона»
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

П'ЯТНИЦЯ, 16 жовтня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Агромагазин.
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.05, 11.30, 22.45 Національний хіт-парад.
08.10 Серіал «Час кохати».
09.10 Фінансовий огляд.
09.30 Телевистава «Дві сім'ї».
11.15 Мультфільм.
12.00 УТН.
12.15 Відкриваємо Біблію.
12.45 Док. фільм «Африканський вухастий сокіл — цар лісу».
13.15 Діловий канал.
14.00—14.45 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
15.00 УТН.
15.20 Шоу «Ток-ринг».
16.00 Сім'Я.
16.30 Мультсеріал «Черепашки ніндзя».
17.00 Серіал «Космічні пригоди».
18.00 УТН.
18.20 Серіал «Час кохати».
19.00 Саме той.
19.25 Серіал «Час збирати каміння».
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.
21.45 Прогноз погоди.
22.00 Щасливий дзвінок.
22.50 Нове покоління.
22.20 Фінансовий огляд.
23.35 УТН.
23.55 Телевистава «Хазяїн».

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Телеканал «Право».
11.05 Док. телефільм «Освідчення. Пам'яті Сурена Шахбазяна».
11.25 Закон є закон.
11.30 Відеорепортаж з фестивалю «Боромля-98».
12.00 Закон є закон.
12.05 М. Голего — жива легенда цивільної авіації. Із циклу «До зустрічі...».
12.25 Фільм-вистава «Конотопська відьма». 2 серія.
13.25 «Частувала шинкарочка».
14.00 Україна сьогодні.
14.30 Аспекти.
15.00 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Програма «Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.25 Серіал «Марія».
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».
17.30 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
18.30 Серіал «Чиказька надія».
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Білий шквал».
22.15 Серіал «Неш Бріджес — поліцейський із Сан-Франциско».
23.15 ТСН.
23.40 Нічний кінозал представляє. Худ. фільм «Червоний орел». 2 серія.

УТ-3
«ІНТЕР»

07.00 «Раночок».
09.00 Серіал «Жорстокий янгол».
10.00 Телевізійна патрульна служба Ситуація
10.10 Телевізійний центр моди.
10.40 Телесеріал «Поховані таємниці».
11.25 Джентльмен-шоу.
11.55 Мультфільм «Маленька чарівниця».
12.20 Г. Старовойтова у програмі «Жіночі історії».
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Кохання з першого погляду.
18.45 Гарний настрій.
19.00 Поле чудес.
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Інтерспорт.
20.45 Прогноз погоди.
20.50 Великі сищики. Міс Марпл у детективі А. Крісті «За допомогою дзеркала».
22.50 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.00 Нещодавно.
23.45 Про це...
00.25 Нічний сеанс. Фільм жахів «Лепрекон-2».
01.50 Прогноз погоди.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.15 Телесеріал «На вістрі».
13.55 Аграрна панорама Київщини.
14.25 Шлягер представляє.
15.15 Дитяча програма «Еколо».
15.30 «Одеські нюанси «Слов'янського базару». 3 частина.
16.00 Естафета.
16.35 Тема тижня.
16.50 Телесеріал «На вістрі». 5 серія.
17.30 За київським часом.

ICTV

07.00 «Невгамовні». Мультсеріал
07.30 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
07.58 Миколина погода
08.00 Вісті
08.30 Люди. Інформаційно-публіцистичний тижневик
09.00 «Соколине гніздо». Телесеріал
10.00 «Готель». Телесеріал
11.00 «Чарльзовий клопіт». Комедійний телесеріал
11.30 «Відкриваючи світ». Комедійний телесеріал
12.00 Шлягер бо шлягер
13.00 Родом з України
13.30 Візит. Аляска, Барселона. ч.2
14.00 Пані. Стиль життя
14.30 «Соколине гніздо». Телесеріал
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода
17.30 «Роки молодії». Молодіжний телесеріал
18.26, 20.56, 23.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
18.30 «Мандрівний лицар». Гостросюжетний телесеріал
19.30 «Чарльзовий клопіт». Комедійний телесеріал
20.00 «Вир світів». Пригодницький телесеріал
21.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
22.00 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.30 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
23.30 Ток-шоу «Він і Вона»
00.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
01.00 Програма передач на завтра

СУБОТА, 17 жовтня

УТ-1

07.30 Анонс.
07.35 Гімнастика.
07.55 Мультфільм.
08.15 Хто в домі хазяїн?
08.45, 11.20 Національний хіт-парад.
09.00 Серіал «Маленький бродяга».
09.30 Сніданок меломана.
10.00 Худ. фільм «Розбіг».
11.30 Телеканал «Право».
12.00 УТН.
12.20 Наук.-поп. серіал «Каскадери».
13.10 Телефестиваль «Надія-98».
13.40 Альманах «Основа».
14.15 Док. фільм «Планета Пригода». Екстремальні ситуації.
14.45 Прес-кур'єр.
15.00 УТН.
15.20 Худ. фільм «Лікар сумує».
17.00 Від «Перехрестя» — до успіху.
17.30 Реальний сектор.
18.00 УТН.
18.15 Шоу «Ток-ринг».
18.55 Худ. фільм «Фокусник».
20.45 Вечірня казка.
21.00 УТН.
22.00 Серіал «Лейтенант Рокка».
22.50 Вітражі.
23.35 Національний хіт-парад. Топ-10.
00.05 УТН.
00.25 Худ. фільм «Круїз, або Подорож розлучення».

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Молодіжний канал. Музична подія. Молодіжні новини. Ток-шоу «Асоціації». Музичні новини.
12.10 Україна аграрна.
12.25 Закон є закон.
12.30 Клуб-700.
13.00 Оранта.
13.30 Парламентський вісник.
14.15 Спортивний канал.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 «Парк автомобільного періоду».
08.00 Мультсеріал «Пригоди Соніка».
08.30 Серіал «Повернення на Юпітер».
09.00 Доброго ранку, країно!
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 «Пісня року».
17.00 Пригодницький серіал «Ксена — принцеса-воїн».
18.00 «Як стати зіркою».
18.30 Серіал «Рятувальний патруль».
19.30 ТСН.
19.55 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Скеля Малхоланд».
21.45 Серіал «Цілком таємно».
22.45 ТСН.
23.15 Нічний кінозал для дорослих представляє. Худ. фільм «Синій оксамит».

УТ-3
«ІНТЕР»

09.00 «Інтер» — анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Дітвора.
09.30 Мультфільми «Пригоди барона Мюнхгаузена», «Про Петрушку».
10.00 Дитячий серіал «Пригоди лісового патруля».
10.25 На перший погляд.
10.50 Ранкова пошта.
11.25 Смак.
11.45 В. Зайцев у програмі «Горище братів Пілотів».
12.20 Фан-клуб.
12.45 Телевізійний центр моди.
13.15 Мультфільм «Ара-Бара-Пух».
13.25 Життя серед життя.
13.55 Серіал «Фліппер».
14.45 Спорт-тайм.
15.15 Ігри світу.
16.10 Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік».
17.10 Серіал «Земля: останній конфлікт-2».
18.05 Національна лотерея.
18.10 Світ пригод і фантастики. Худ. фільм «Фантомас розбушувався».
20.00 Інформаційна програма «Подробиці». «Час».
20.40 Прогноз погоди.
20.45 Серіал «Менти» з циклу «Вулиці розбитих ліхтарів».
21.50 Програма С. Шолохова «Тихий дім на вулиці розбитих ліхтарів».
22.30 Мисливець за людьми у трилері «Червоний дракон».
00.35 Прогноз погоди.

КДРТРК

08.00 За київським часом.
08.30 Християнська програма «Це твій день».

ICTV

07.00 «Разом з Вами». Розважальна програма
07.58 Миколина погода
08.00 Вісті
08.30 Економічний вісник
09.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
09.30 Родом з України
10.00 Мистецький канал «Територія А». Музичний тиждень
10.30 Архі-Арт. Розважальна програма
11.00 Отак і живемо
11.30 Фабрика снів
12.00 «Вавилон-5». Космічний суперсеріал
13.00 Серіал «Золотий вік кун-фу»: Фільм «Змія, Тигр і Журавель»
14.30 Супербол
15.00 Валентин Щербачов представляє...
15.30 Футбольна планета. Тижневий огляд
16.00 Спортивний тижневик
17.00 Візит. Острів Балі, Асуан. ч.2
17.30 Мистецький канал «Територія А». Музичний тиждень
18.00 «Вавилон-5». Космічний суперсеріал
19.00 «Дотик ангела». Телесеріал
20.00 Модний час
20.30 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
21.00 «Чудернацька наука». Художній фільм
23.00 «Хмарочос». Музична програма
00.00 «Повітряний вовк». Пригодницький телесеріал
01.00 Програма передач на завтра

НЕДІЛЯ, 18 жовтня

УТ-1

07.00 Анонс.
07.05 Село і люди.
07.35 Гімнастика.
07.45 Українське спортлото.
07.55, 22.50 Національний хіт-парад.
08.00 Вікно в Америку.
08.30 Відкриваємо Біблію.
09.00 Серіал «Блакитне дерево».
09.45 Служу народу України!
10.10 Худ. фільм «Розмах крил».
11.40 Шоу самотнього холостяка.
12.00 УТН.
12.10 Агрономіка.
12.20 Сто чудес світу.
12.35 Свічадо.
13.05 Моя справа.
13.35 Сімейний лікар.
14.05 Док. фільм «Проект «Альфа».
14.30 Телеканал «Право».
15.00 УТН.
15.15 Мультфільм на замовлення.
15.45 Худ. фільм «Лікар радіє».
17.30 На тенісних кортах світу.
18.00 УТН.
18.20 Худ. фільм «Карамболь».
20.10 Національний хіт-парад. Хіт-журнал.
20.45 Вечірня казка.
21.00 7 днів.
22.00 Серіал «Жар сонця».
22.55 Ток-шоу «Розслабтесь... Ви в ефірі».
23.25 Європейський футбол.
00.20 УТН.
00.40 Худ. фільм «Ізгой».

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Тележурнал «Реальний сектор».
10.35 Закон є закон.
10.40 Відкрита віза.
10.55 Яхад.
11.25 Музична пошта.
11.55 Закон є закон.
12.00 Молодіжний канал. Київ-транзит. TV-impresario. М-стиль. Музичні події.
14.00 Спортивний канал.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Парад улюблених кінострічок. Худ. фільм «Ярославна - королева Франції».
08.30 Серіал «Повернення на Юпітер».
09.00 Доброго ранку, країно!
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 Ігрове шоу «Ключі від форту Буайяр».
17.00 Серіал «Пригоди Синдбада».
18.00 Програма «Шоу довгоносиків».
18.30 Серіал «Рятувальний патруль».
19.30 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «За смерть заплачено».
21.30 Серіал «Тисячоліття».
22.30 Телеманія.
23.30 «Парк автомобільного періоду».

УТ-3
«ІНТЕР»

09.00 «Інтер» — анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Мультфільм «Стара платівка».
09.25 Дитячий серіал «Пригоди лісового патруля».
09.50 Прокинься і співай!
10.20 Уік-енд.
10.50 Доки всі вдома.
11.25 Ранкова зірка.
12.10 «Підводна одіссея команди Кусто». «Каліпсо» шукає «Британік».
13.00 Сміхопанорама.
13.30 Мультфільм «Привіт мавпочці».
13.40 «Дискавері»: світ тварин.
14.05 Серіал «Фліппер».
15.00 Брейн-ринг.
15.55 Серіал «Спецпідрозділ «Пасифік».
16.45 Серіал «Земля: останній конфлікт-2». Заключна серія.
17.30 Пісня року.
18.00 КВН-98. Півфінал.
20.00 Подробиці тижня.
20.35 Прогноз погоди.
20.40 Джентльмен-шоу.
21.15 Дж. Белуші, Л. Хемілтон у трилері «Подвійне життя».
23.05 Мелорама.
23.50 Мелодрама «Кімната Марвіна».
01.20 Прогноз погоди.

ICTV

07.00 «Хмарочос». Музична програма
08.00 «Пригоди Роккі, Бульвінкля і друзів». Мультсеріал
09.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
09.30 «Чудернацька наука». Прем'єра молодіжного комедійного серіалу
10.00 Фант-лото «Бінго». Прем'єра розважальної програми
10.30 Пані. Стиль життя
11.00 Шлягер бо шлягер
11.45 Вернісаж
12.00 Соло нового сезону. Прем'єра розважальної програми
12.30 «Час «Ч». Військовий тележурнал
13.00 Дні Європейської моди у Донецьку
14.00 Модний час
14.30 «Чудернацька наука». Художній фільм
16.30 Отак і живемо
17.00 Люди. Інформаційно-публіцистичний тижневик (ТІА «Вікна»)
17.30 Пані. Стиль життя
18.00 «Поліцейський з іншого часу». Прем'єра гостросюжетного серіалу
19.00 Вісті тижня. Інформаційно-аналітична програма (ТІА «Вікна»)
20.00 Фабрика снів
20.30 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео
21.00 «Клуб для сніданків». Художній фільм
23.00 «Разом з Вами». Розважальна програма
00.00 «Повітряний вовк». Пригодницький телесеріал
01.00 Програма передач на завтра

Хочеш правити — дав

Не робіть із кризи трагедію. Це насп

***Н**ЕДАВНО почесний ректор аграрного університету, він же Президент України, в пориві відвертості зізнався народу: «Для мене головне не те, хто буде наступним президентом, а те, щоб курс, який я заклав, тривав. Інший шлях — не для України, я в цьому впевнений». Новоявлений аграрник потрудився роз'яснити і далі: «Головне — курс, який проводить Президент, а уряд є виразником цього курсу».*

Я, на відміну від шановного Леоніда Даниловича, не вдаватимусь до роз'яснення переваг закладеного ним курсу: більшість з вас відчуває ці переваги на собі. Головне, щоб вони «не тривали далі». Хоча й на «цьому шляху» для України ще не все втрачено, якщо прислухатися до порад Президента «не робити трагедії» з ситуації довкола валютного курсу.

Звичайно, на знак поваги до особисто Леоніда Даниловича можна було б не робити трагедії не тільки з валютної ситуації. І будь-яка інша — не причина для розпачу. Хіба вам не весело від жартів дотепного уряду? У яких ще країнах народ так відводить душу, якщо в їхніх «конгресах», хай не обрязяться, з гумором повний провал? У Сполучених Штатах — нудьга. Знуджені американці, мабуть, для своєї розради, образились на красунчика Білла — за неправдиве свідчення. Господи, що за мораль у державі? З нудьги імпічмент привидиться. Наш Президент нам таке «насвідчив»: і восени загострення економічної кризи не буде, і стабілізація виробництва стане стабільнішою, і пенсії із зарплатами виплатять до копійки, навіть терміни називав... То що, тепер плакати треба?

Ну, загострилася криза — сміємося. Стабілізація знову накрилася — регіт. Пенсії не принесли — кайф. Де тут, питаю, трагедія? Прикол за приколом — ха-ха...

Картину тотальних веселощів псує невелика деталь. Діти з порожніми шлунками не розуміють, що голод — це дуже кумедна забава. Може, «виразники цього курсу» дохідливо їм пояснять суть своїх диво-реформ? Тоді не тільки дорослі, а й школярі-малолітки знатимуть як абетку: якщо криза не є трагедія, то це напевно таки комедія!

Етюди з життя

Першого вересня другокласниця О
оголосила страйк. Ні, не на знак солід
ності з учителями, які призабули навіть
раз князів і гетьманів на банкнотах із
лодкою назвою «гривні». (Самій Олі на
більше сподобався князь Ярослав: він
одну шоколадку більше, ніж князь Воло
мир. Спогад про цю «арифметику» дівч
ку гріє і нині: на день народження в чер
тітка подарувала їй цілих три гривні.) «
ція непокори» не означала й протесту п
ти початку навчального року: у школі
набагато краще, ніж у тісній квар
Оля страйкувала через дідуся, «най
гатшу людину в її житті». По-перше,
Петро одержує пенсії аж три Івана Фра
ка; по-друге, майже щодня приносить
Дніпра кілька рибин. Якщо чесно, то
запаху риби дівчинку трохи нудить,
що робити, коли інші запахи не мак
«прописки» на їхній кухні. Бабуся в к
ні померла, і її поети з князями щез
разом з домовиною. Татка, сказала ма
скоротили з якимись штатами. Що оз
чає ця «мудра річ», Оля так і тями
Вона знає, що є Сполучені Ш ти (сус

Живемо, щоб їсти?

***Н**ИНІ чимало кажуть про державний бюджет і його «обрізання», але пересічного громадянина, звичайно, значно більше хвилює родинний. Перейнакшивши відомий вислів, можна сказати: «Багата сім'я — багата держава». Давайте подивимося на сімейні статки під кутом зору того, чи далеко ще нам до багатої держави.*

Споживчий кошик

За даними облуправління статистики, сукупний річний доход у середньому на міську сім'ю становить 2970 гривень, на сільську — 3586. Для тих, кого здивують ці цифри, роз'яснення: якщо городяни у вигляді зарплати одержали 70 відсотків свого доходу, то аграрники — тільки чверть. Натомість особисте підсобне господарство на селі приносить 54% доходів, а в місті — менш як півтора. Іншими словами, село харчується з власного городу. Та й місто годує. У структурі доходів показник у графі «надходження від родичів» зростає. У сім'ях, де доходи найнижчі, такі надходження становлять майже половину сімейного бюджету. Простіше кажучи, молоді сім'ї нерідко виживають саме за рахунок привезених із села продуктів.

Дедалі більше доводиться працювати саме задля того, щоб їсти. Якщо у 1990 році кожна сім'я в середньому витратила на продукти близько 27% доходу, то в 1997-му 55%. Частка витрат на купівлю непродовольчих товарів з 35% у 1990 році зменшилася вдвічі.

Але і їмо ми по-різному. В найбідніших йде на харчування 85% сукупного доходу. У найзабезпеченіших 42%. У сім'ях, де середньодушові статки на місяць не перевищують тридцяти гривень, раціон на 22% складається з хліба. А в тих, що мають понад 210 гривень, найбільше грошей витрачається на м'ясопродукти.

Особливо промовисті абсолютні цифри: у найменш забезпечених кожен член сім'ї споживає за рік 67 кілограмів хліба проти 149 у найбільш забезпечених, картоплі, відповідно, — 60 і 149, м'яса — 16 і 76, молока — 80 і 377, риби — 1,7 і 21, цукру — 15 і 39 кілограмів, яєць 50 і 253 штуки.

Середньостатистична сім'я витрачає на оплату послуг (левова частка тут припадає на житло) 530 гривень щорік, тож на непродовольчі товари залишається 522 гривні, 5 гривень йде на купівлю тканини, 153 — готового одягу, 13 — білизни, 5 гривень 40 копійок — меблів. Чи ж варто дивуватися, що багато підприємств ледь жевріє?! За такої купівельної спроможності для кого випускати продукцію? Навіть досліджувані облуправлінням статистики родини з найбільшими доходами — понад 210 щомісячних гривень на душу — придбали за рік на все сімейство готового одягу на 243 гривні, а меблів у середньому на 6 гривень 80 копійок...

Обсяг роздрібного товарообороту за перше півріччя проти такого ж минулорічного періоду скоротився у порівняльних цінах майже на 6 відсотків. Менше купуємо, бо стали жити ще гірше. Цікаво, що у досліджуваних сільських сім'ях річні витрати перевищили доходи за рік на 6,7 відсотка. Хоч у селах завжди намагалися відкласти на «чорний» день. Чи, може, той «чорний» день уже настав, а завтра буде просвіток? Проте, щоб більше заробляти, треба більше випускати продукції. А хто її купить, якщо середня вартість споживчого кошика з 22 найважливіших продуктів харчування становить в області у розрахунку на одну особу 61 гривню 83 копійки. Сім'я з двома дітьми, де обоє дорослих працюють і одержують середню зарплату 133 гривні, і на такий набір уже не може розраховувати...

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Бий своїх, щоб чужі... збагачувалися

***У** РІВНОМУ є ТОВ фірма «Акватон», очолювана Іллею Коруновим. Одразу зазначимо: Ілля Олександрович не з тих «временщиков», хто поставить на пустирі бочку з пивом, розливає його в банки з-під салатів і поспішає набити кишеню.*

«Акватон» — підприємство хоча й невелике, але солідне, оснащене новітнім імпортним обладнанням, що дає змогу випускати високоякісні мідні емальпроводи діаметром від 0,20 мм до 2,12 мм. На фірмі впроваджують у життя проект інноваційного фонду України «Створення виробництва мідних проводів з температурним індексом 180—200».

Все було б чудово, тільки радіти б такій відмінній вітчизняній продукції, та ось біда: вже кілька місяців вище означений проект та підприємство в цілому перебувають у критичній ситуації у зв'язку з накладанням з боку державних органів фактичної заборони на імпорт в Україну електроізоляційних лаків «Теребок» та «Аллотерм» з Великобританії (у нашій державі аналогічні не виготовляють), а також на здійснення суб'єктами господарської діяльності експортних операцій з брухтом та відходами міді.

— З березня цього року, — розповідає Ілля Олександрович, — стоїть опломбованим потрібний, як мовиться, до зарізу лак, — треба сплатити мито на ПДВ понад 27 тисяч доларів. Дивна річ: з переліку товарів критичного імпорту електроізоляційний лак товарної номенклатури 32.08.10100 викреслено, а емальпровід залишено...

Що це може означати? А те, що з-за кордону можна ввозити будь-яку продукцію (наприклад, проводи застарілих марок ПЕТВ-2 або ПЕТ-155 російського виробництва), а вітчизняному виробнику — зась. Оце така «підтримка»!

Інноваційна продукція фірми «Акватон» має позитивні якісні характеристики: хімічна та механічна міцність, підвищена м'якість, здатність працювати в середовищі хладогентів та у важких кліматичних умовах. Та найголовнішим показником якості емальпроводу, що надзвичайно важливо для електротехнічних виробів, є його нагрівостійкість. А на «Акватоні» завдяки сучасній технології, застосуванню двошарової конструкції ізоляції (ось для чого потрібні ті імпортні лаки) виготовляють провід з температурним індексом не менш як 200. Технологічний ресурс акватонівських проводів перевищує від 60 до 160 разів згадувані російські марки.

За якість, як відомо, потрібно платити, що нині не кожному по кишені. Вартість продукції «Акватону» дещо вища за ту, що традиційно використовується в Україні, і фірмі важко пробиватися на ринок. Тож за таких умов підприємство не має можливості платити 30 відсотків ввізного мита на лаки, що може призвести до зупинки виробництва. А митники ще й санкціями погрожують....

...Народ так радіє, коли у нашій Україні з'являється щось новеньке своє (на жаль, не так часто це зараз буває), і керівники держави, здається, радіють. А може, то тільки здається. Бо чому тоді урядовці ставлять тому новенькому палиці в колеса?

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

***П**ЛАКАЛО осінньою сльотою небо. Не стало дядька Миколи, останньої живої згадки про покійного батька...*

Хоч далеко один від одного жили на Поділлі, але ніщо не могло їх роз'єднати. Разом пройшли — від фінської до японської — найстрашнішими пекельними дорогами. Два товариші — фронтові розвідники не раз дивилися смерті в очі з обох боків лінії вогню. У тилах красувалися в офіцерських формах — своїх і ворожих, однаково жорстоко їх катували і гестапо, і «Смерш», мерзли в таборах і партизанських лісах. Не раз хотілося позбутися мук... останнім пострілом у скроню. Та перебороли все і повернулися додому. І трудились у своїх селах добросовісно, навіть пенсіонерами — допоки ставало сил.

Не вірилося, що мужній воїн пішов із життя не через хворобу, а за власним бажанням. У Вільхівчику, де мешкав дядько Микола, почув від людей жорстоку правду. В останній, сімдесят восьмий, рік він уже не міг працювати, ледь дибав зраненими ногами. Тож на обійсті не було ні кота, ні курки. Взимку голова сільради умовив головного лікаря покласти на місяць до лікарні — щоб трішки підгодувати ветерана. На День Перемоги з колгоспу привезли борошна, круп, а сусіди час від часу приносили хто молока, хто шматочок сала. Якось перебивався. А коли почалися жнива, усі, хто міг ходити, подалися в поле. Нікому було доглянути одинокого дідуся. Якось при неділі, вимінявши останнього кожуха на червінця, подався в місто, до доньки. Та й тут застав у порожній хаті одні злидні — єдине його дитя помандрувало в пошуках заробітків за кордон. Ще днів зо два походив кругом хати у зажурі. Простягнути руку для милостині не

смер
тани
скак
ків.
тани
ни»
В
пива
нув
голо
вну
плат
нин
лик
від
пут
І
про
пун
вик
(Хм
Кап
І
люд
гро
віть
ня
ло
шей

...ай роботу і зарплату

...равді комедія

ський Вадим їй пояснив, що їхній якийсь президент навіть більший за самого Тараса Шевченка), але яке діло «скороченій» Америці до її власного татка, і досі зрозуміти не може. Чому через них він має шукати роботу і ходити сердитим, аж страшно до нього озватися? Мама сидить з малою сестричкою і також майже завжди мовчить. Або плаче. Оля боїться: забула, як мама всміхається.

З дідусем їй веселіше. Гримне на маму: «Знов очі на мокрому місці?», агукне до Юльки, а Олі, доки чистять удвох ...», розкаже про тітоньку Щуку і ... Карася. І треба, щоб саме дідусь її так зненацька підвів. Прийшов з порожнім бідончиком — раз: знов їли картоплю і юшку з пшоном. Не купив обіцяну форму — два. Нагримав на неї — три: за що я її куплю, коли пенсії не дали? А школа? А урочиста лінійка? А квіти Марії Іванівні? Проплакала цілий вечір. А вранці оголосила страйк: не піду до школи, хай скорочують разом з Америкою...

* * *

...Моя власна донька знепритомніла на ...му уроці (вчителька української мови й літератури Галина Ф. просить не називати її прізвища: «Ганьба, ще подумають, що я морю її голодом»), — в неї анемія від постійного недоїдання. Чоловік мій інвалід, часто й подовгу лежить у лікарнях. Мені майже півроку не платять грошей. Брати в борг уже немає в кого — напозичалися... Спасибі, родичі допомогли картоплею, морквою і цибулею: на цей «раціон» тепер уся наша надія, бо телячої печінки, як радять лікарі, купувати для Іринки не зможу...

* * *

— Ми розв'язували задачу: в Олега є десять цукерок. Чотири він віддав Сашкові, скільки... Максим піднімає руку: а можна, щоб він віддав мені хоч дві. Я так давно не їв цукерок... Я спаленіла від власного «такту», знайшла, чим «ілюструвати» задачу...

Примітка автора:

Батьки моїх маленьких героїв не бомжі, не мешканці «дна». Це нормальні українські родини, де люблять дітей і цураються пляшки. Невже їхнє життя — це і є той шлях, що призначений Україні? Ви впевнені в цьому, Леоніде Даниловичу?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Просився фронтовик у тюрму...

міг.

Чи ж був ледарем, чи ховався за чужі спини у скрутну для держави годину? То невже вона його не побачить?

Не побачила. Навіть коли прийшов до міліції і попросився в тюрму. Це теж треба заробити, пожартували...

Йшов до доньчиної хати, наче у сорок другому під Ленінградом. Тоді забрали документи і зброю. І в руки дали протитанкову міну. Наказ був ...ним: «Один боєць — один зірваний ...а не кидався разом з міною — від... від смерті. І ще двічі повертався по... його смерті тоді не вистачило тан... ...же нині це буде його четверта і ос... ...на влади, знову «в ім'я Батьківщи...

...гріб з кишень останні копійки і ку... ...юшку, у хаті розмочив сухаря. Хиль... ...комівських», загриз... і запив свою ...самотність кислотою. На прощання ... що нагодився, встиг сказати: «Не ...опчику. Смерть — не страшніше за ... життя... Жити плачучи — от де ве... ...е людське. І хай Бог тебе боронить ...о...» Та й пішов у безповоротну

...е вгомонилася душа від почутого ...ька Миколу, як прийшов до кор... ...ж сімдесятивосьмирічний фронто... ...часник визволення Проскурова ...ницького) Сергій Дементійович ...

...грудня минулого року ця заслужена ... добивається, аби Ощадбанк видав ...лежні на поховання дружини. На... ...очатку року, коли суд виніс рішен... ...ист скаржника і те рішення вступи... ...онну силу, ветеран не отримав гро... ...ді він звернувся до редакції. Ми, у свою чергу, — до управління юстиції та голови міського суду. Справа не рухалась.

Після виступу газети Микола Купріянов, голова міського суду, переконував, що питання буде вирішено.

Та ось... Стара людина виснажено похилилась на стілець. Хотів щось сказати, та натомість бризнули скупі чоловічі сльози. Згодом, трохи заспокоївшися, став розказувати:

— Пригадуєте, я казав, що на похорони напозичав грошей. Треба віддавати борги. Продати нема чого. А банк грошей так і не дає...

— Але ж Купріянов обіцяв!

— Та проти банку і суд ніхто. Якийсь там чиновник з Генпрокуратури підписав постанову про припинення рішення суду. Правда, того чиновника новий Генпрокурор вигнав десь на периферію, але його бумага жива і діє. Бачте, навіть виступ газети Верховної Ради ця братія не бере до уваги. То що залишається? Накласти на себе руки?..

Людина у відчаї. Можливо, вона не вчинить, як дядько Микола. Та факт залишається фактом: нинішнього року на Поділлі у десять разів збільшилася кількість людей, котрі покінчили життя самогубством. Нині вже перевищена тисячна відмітка. Причому, багато з них у віці 35 — 45 років. Як засвідчують фахівці, мотивацією цього стає нужденне життя, безробіття, відсутність соціальних гарантій з боку держави.

Новий голова Хмельницької облдержадміністрації Віктор Лундишев видав розпорядження про створення у сільських районах (у містах вони є) служб соціальної підтримки одиноких престарілих. Та якщо на Хмельниччині у найкритичніший момент нададуть хоч якусь допомогу, то в цей само час на Тернопільщині — ще більша скрута. Навіть мізерних пенсій не виплачують від чотирьох місяців до року.

Не краща ситуація з оплатою праці, скажімо, медпрацівникам Збаразького району (ще за 1997 рік не виплачено майже 300 тисяч гривень), освітяни Шумської середньої школи не отримали грошей за друге півріччя 1996 року. Люди вже знемоглися витримувати експерименти над собою.

А що несе нам день завтрашній? Як переконаний голова Шумської райради Тернопільської області Віктор Грицаюк, ми втрапили в ситуацію, коли щось не виконується до нас з-за горизонту, а ховається за ним. Чи не схоже це на ситуацію, коли «верхи» вже не можуть управляти «низами», а «низи» вже не можуть терпіти «верхи»?

Михайло ВАСИЛАШКО.

Готується законопроект

Бюджетні теореми на тлі інфляції

1 ЖОВТНЯ Верховна Рада відхилила як такий, що суперечить Конституції та бюджетній резолюції, запропонований Кабінетом міністрів законопроект держбюджету-99, поданий ним у конституційні строки (тобто 15 вересня), але зверстаний за одну ніч. Визнавши, що дитя померло від старості, ще не народившись, уряд пообіцяв створити реальний законопроект до 15 жовтня.

У чому полягатимуть найсуттєвіші відмінності нового бюджету від його молодшого на рік брата? Стрімкий розвиток подій на фінансових ринках України вимагає від уряду скорегувати практично всі попередньо прогнозовані ключові економічні параметри. Це і валютний курс, який у попередньому проекті бюджету становив 2,29 гривні за долар, і рівень інфляції, і обсяги реального та номінального валового внутрішнього продукту, обсяги прибутку, амортизації тощо. За словами міністра фінансів Ігоря Мітюкова, державні витрати буде зменшено практично за всіма напрямами видатків, а пріоритетними визначено соціальний захист населення, підтримку паливно-енергетичного та агропромислового комплексів, обслуговування внутрішнього та зовнішнього боргів. Він стверджує, що під час формування доходної частини бюджету буде враховано зміни в оподаткуванні, спрямовані на зниження податкового тиску на товаровиробника, що забезпечить надходження до бюджету. За попередніми розрахунками, обсяг ВВП на наступний рік прогнозується мінімально у розмірі 117 млрд. грн. (проти 112 млрд. грн. у проекті, датованому 15 вересня) із реальним зростанням його на 1%. Приріст споживчих цін оцінюється в 16,8% на рік. Збільшується обсяг прогнозованого прибутку прибуткових підприємств з 10,9 млрд. грн. до 13—14 млрд. грн.

Водночас, скажімо, саме за обмеження фінансування соціальних статей депутати гостро критикували попередній проект держбюджету. Приміром, на охорону здоров'я у ньому передбачалося аж 493 млн. грн., тобто менше 10 гривень на одну людину на рік. Що зміниться у цих цифрах за два тижні, звісно, покаже час. Однак з упевненістю можна сказати, що і новий варіант викличе гостру дискусію в сесійному залі.

Парламентський бюджетний комітет нині працює над своїм проектом держбюджету-99, який, як сказала голова Комітету ВР з питань бюджету Юлія Тимошенко, буде альтернативним урядовому. Вона переконана, що всупереч запевненням, уряд, навпаки, збирається в 1,4 разу посилити податковий прес на виробників. По-друге, у бюджеті не закладено жодних коштів на розвиток виробництва, продуктивних сил країни. Практично до нуля зведено навіть ті мізерні копійки, що були закладені в бюджеті-98 на розвиток сільського господарства, машинобудування, конверсію машинобудівних заводів. Скажімо, на все фермерство країни в попередньому варіанті законопроекту пропонувалося витратити аж 1 млн. грн. А найунікальніший, на думку Ю. Тимошенко, той самий соціальний блок: починаючи з 1991 року, ми невпинно знижуємо витрати держбюджету на освіту, охорону здоров'я та культуру, а в цьому проекті бюджету, порівняно з минулорічним, пропонують зменшити фінансування цих сфер на 30%. Удвічі менше закладено витрат на виплату боргів по бюджетній сфері за нинішній рік.

Заступник голови Комітету з питань бюджету народний депутат Євген Жовтяк наголошує на тому, що попередній проект держбюджету-99 не містить жодної пропозиції щодо довгоочікуваної реформи міжбюджетних стосунків. Уся схема взаємовідносин державного та місцевих бюджетів зводиться до переліку областей-реципієнтів, тобто тих, що отримують дотації з держбюджету та областей-донорів. Без будь-якого пояснення, на основі чого хтось щось кластиме в обласний гаманець, а хтось, навпаки, викладатиме.

А ось як Є. Жовтяк коментує пропозиції бюджетного комітету, відображені в постанові парламенту «Про проект закону України «Про державний бюджет України на 1999 рік». На рівні центр—області пропонується передбачити фінансування видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення виключно з державного бюджету. Адже задекларувавши багато пільг (на загальну суму близько 79 млрд. грн.), держава переклала відповідальність за їх фінансування на органи місцевого самоврядування і змістила таким чином прихований дефіцит держбюджету вниз. Оскільки наповнюваність місцевих бюджетів вкрай нерівномірна, виникають різкі територіальні диспропорції: в одній області є велика заборгованість із зарплат та соціальних виплат, в іншій — мала, в ще іншій її практично немає. Тому доцільніше обраховувати дотації та вилучення регіонам, враховуючи податкоспроможність областей. Це стимулювало б території до нарощування власної податкової бази. Адже сьогодні місцеві бюджети є заручниками парадоксальної ситуації, за якої всі зусилля щодо збільшення власних доходних джерел в результаті призводять до скорочення обсягу дотацій.

Запровадження у держбюджеті фонду дотацій, який був би захищений статтею і мав чітко визначений порядок фінансування, забезпечило б вчасне та пропорційне перерахування запланованих коштів регіонам-реципієнтам.

На рівні область—район—місто необхідно, переконаний Є. Жовтяк, розробити механізм фінансового вирівнювання, запровадити єдиний критерій для визначення рівня бюджетної забезпеченості районного та міського бюджету — у вигляді середнього по області показника доходів на душу населення. І щоб цей показник у районних та міських бюджетах не відрізнявся від середнього по конкретній області більш як на 10%. Частка зведених бюджетів районів та міст обласного значення, йдеться у постанові парламенту, не повинна бути менш як 75% від загального обсягу зведеного бюджету області. Це призведе до впорядкування видаткових і доходних повноважень бюджету області. Адже нині обласні бюджети в Україні є фактично безконтрольними у питанні визначення власних видаткових і доходних повноважень. В обласних бюджетах фінансових ресурсів концентрується більше, ніж потрібно для фінансування спільних програм. Така передислокація коштів відбувається за рахунок бюджетів районів та міст обласного підпорядкування, які практично позбавлені права голосу у визначенні нормативів відрахувань від загальнодержавних податків, що доводить їм обласна рада.

Нині поширена практика, що бюджети районів та міст навмисне формуються дотаційними навіть тоді, коли обсягу регульованих податків, які стягують на цій території, достатньо для фінансування видатків. Тому бюджетний комітет пропонує запровадити норму, якою заборонялося б штучне дотування місцевих бюджетів.

Звісно, поки що це лише пропозиції, які можуть так і зостатися на папері. До речі, парламентарії не впевнені, що уряд встигне розробити новий варіант держбюджету до 15 жовтня. Скажімо, Юлія Тимошенко вважає, що в кращому разі — через місяць. Сумніваючися при цьому, що нові показники будуть реальні й детально прораховані.

Юліана ШЕВЧУК.

Хроніка. Факти. Події

● Київ

Кому на екзамен, а кому на чайну церемонію

Посольство Японії в Україні інформує про заходи у рамках «Тижнів японської культури».

Завтра в Актовому залі Київського державного лінгвістичного університету (вул. Червоноармійська, 73) відбудеться третя олімпіада японської мови. Узяти в ній участь запрошуються школярі 1—6 класів (о 10.00), старших класів (о 12.00) і студенти (о 15.00). Переможці отримають подарунки.

А в залі Республіканського планетарію цього ж дня о 18.00 розпочнеться демонстрація чайної церемонії та ікебани, яку проводитиме пані Ямада Мідорі. Пані Мідорі також запрошує на практичні заняття з ікебани (10 та 11 жовтня з 11.00 до 13.00). У неділю ввечері вона гратиме на кото.

● Ісламабад

Справа Бхутто живе?

Найбільша опозиційна Пакистанська народна партія (ПНП) вимагає негайного зречення від посади прем'єр-міністра лідера правлячої Пакистанської мусульманської ліги Наваза Шаріфа, якого підозрюють у корупції, незаконних фінансових операціях та приховуванні доходів.

Лідер фракції ПНП у сенаті Аїзаз Ахсан заявив про необхідність відставки Шаріфа на дебатах, що там почалися у зв'язку з опублікуванням у пресі доповіді пакистанського Федерального агентства розслідувань, у якому главі кабінету інкримінують таємний переказ до іноземних банків мільйонів доларів і придбання дорогої нерухомості в Англії.

● Вашингтон

Військовий переворот у законі

Сенат конгресу США одностайно підтримав законопроект, що передбачає надання воєнної допомоги в розмірі майже 100 млн. доларів іракській опозиції для повалення режиму Саддама Хусейна. Двома днями раніше за цей законопроект так само одностайно проголосували члени палати представників. Якщо документ підпише Білл Клінтон, то США офіційно проголосять своєю політикою повалення уряду Хусейна.

● Маніла

Із податковими інспекторами жарти погані

Посольство США на Філіппінах попросило Імельду Маркос, вдову колишнього президента Фердинанда Маркоса, зустрітися з прибулим у Манілу американським податковим інспектором і відповісти на його запитання. Відмова у проханні «може призвести до конфіскації коштів і майна» сім'ї Маркосів у Сполучених Штатах.

У податкової служби США, неодноразово зазначала філіппінська преса, є підстави підозрювати Маркосів у несплаті 5 млн. доларів податків у роки перебування на Гаваях. 1986 року родина втекла туди, рятуючись від всенародного повстання проти режиму Фердинанда Маркоса. На Філіппінах переконані, що сім'я вивезла ціле багатство готівкою та золото. Президент помер на Гаваях 1998 року. Вдові Маніла дозволила повернутися на батьківщину 1991 року.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

НАТО—Белград: відлік часу розпочато

ПРИСТРАСТІ довкола перспектив збройного втручання НАТО у косовський конфлікт наближаються, схоже, до свого апогею. Протидіючі сторони ведуть активні приготування до військових дій.

Північноатлантичний альянс налаштований рішуче, і перспективи ударів по території Югославії все більше набувають ознак реальності, яку вже неможливо відвернути. Генеральний секретар НАТО Хав'єр Солана заявив, що військова акція в Косово можлива навіть за умови, якщо проти цього виступатиме Росія. Таким чином було недвозначно вказано: альянсу не потрібна згода на інтервенцію з боку Ради Безпеки ООН, де Москва має право вето. «Зворотний відлік часу розпочато», — погрозливо заявив Солана в інтерв'ю французькій «Монд». — Думаю, що це станеться не пізніше, аніж на наступному тижні».

Про серйозність намірів НАТО свідчить і «обвал» закликів країн—її членів до своїх громадян: терміново залишити Югославію. Це, окрім іншого, доводить, що територією Косова можлива натовська інтервенція не обмежиться. Водночас із держав НАТО надходить оперативна інформація про конкретні приготування до ударів по СРЮ — приведення у стан бойової готовності авіаційних та морських підрозділів.

Серби теж не сидять склавши руки. За інформацією Ей-бі-сі, вони вже видобули зі сховищ протикорабельні ракети і встановили їх на кораблях свого флоту в Адріатиці. А частину своїх ВМС серби передислокували до великих тунелів: їх вирито вздовж узбережжя ще за часів другої світової війни і вони слугують укриттям для кораблів. Також було проведено навчання, під час яких серби відпрацьовували дії зі знищення безпілотних засобів, подібних до американських крилатих ракет. Заяви сербських керівників про «рішучу відсіч натовським агресорам» не поступаються своєю войовничістю промовам лідерів НАТО.

Про Раду Безпеки ООН та Контактну групу з колишньої Югославії забуто. Генсек Об'єднаних Націй Кофі Аннан зігнорував запрошення сербів відвідати Косово для ознайомлення із ситуацією на місці. Єдиним, хто контактує з югославським керівництвом, залишився спецпредставник США Холбрук, але його переговори зі Слободаном Мілошевичем результатів не приносять: погляди у Белграда і НАТО надто полярні — без посередників не обійтися. Словом, іде до військового втручання НАТО у внутрішні справи країни без згоди її керівництва. Новітня історія Європи подібних випадків не знає.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Перспективи такі, яких інші не мають

ДО ПОЛЬЩІ з України — рукою подати. Тому й відносини у нас особливі. Недарма ж кажуть, близький сусіда рідніший за далекого родича. Щоправда, і проблеми виникають. Та якщо хочеш миритися — умій їх долати. Особливо ж, коли добросусідські відносини ще вигідні й економічно. Кореспондент «ГУ» попросила торговельного радника Посольства Республіки Польща в Україні Збігнєва ШМУНЄВСЬКОГО розповісти, як ми торгуємо, як домовляємося, а то й просто їздимо в гості одне до одного.

— Пане Шмунєвський, який стан торговельно-економічного співробітництва Польщі та України нині, адже...

— Розумію. Період винятково складний. Але навіть на тлі світової фінансової кризи наші відносини можна назвати досить успішними. Минулого року товарообіг між двома країнами становив 1 млрд. 700 млн. доларів. Правда, у Польщі дещо кращі показники: наш експорт зріс порівняно з українським на 10 відсотків. Однак останнім часом знизився рівень прикордонної торгівлі. Проте, на мою думку, це явище тимчасове. Бо не торгівля дрібними товарами визначає ситуацію у цій галузі, а потік солідних поставок з України: залізні руди, вугілля, метали, продукти хімічної промисловості та сільського господарства. Польща експортує енергетичне вугілля, товари легкої промисловості, продукти харчування.

Інтерес наших фірм до українського ринку постійно зростає. У 1996 році сума польських інвестицій в економіку України становила 26 млн. доларів, а в 1997-му — 40 млн. Цього року вона може сягнути 70 млн. Не так багато, але Польща — не США і не Німеччина...

— Чи вважаєте ви достатньо стабільною двосторонню правову базу обох держав для співробітництва?

— Нормативна база в Україні мала б бути досконалішою. Передусім це недоліки в податковій системі. Як на мене, то ефективніший міг би бути процес приватизації. Усе це нелегко дається, але без цього годі й рушати у ринок.

— Що заважає, на вашу думку, успішнішому розвитку торговельно-економічного співробітництва наших держав?

— Проблеми є. Зокрема, слід поліпшити саму систему переходів на кордоні, де громадянам доводиться очікувати по 2—3 дні. Вимагає вдосконалення і система вільного переказу грошей. Бажано мати прямий обмін валют, а не лише через долари. Є ще й багато, здавалося б, дрібниць, які негативно впливають на імідж держави. Це — погані дороги, недосконалий сервіс, що не спонукає приїхати в країну ще раз.

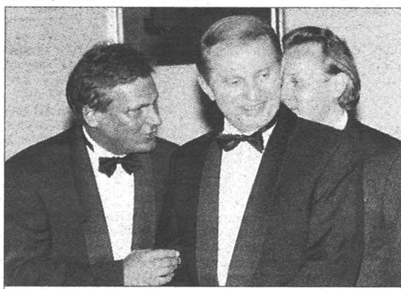
— Ви бачите наші торговельні відносини досить оптимістичними. А чи не зашкодить їм те, що вступ Польщі до ЄС вимагає візового режиму її з Україною?

— Не вважаю, що це відіграватиме вирішальну роль у співробітництві наших держав. Зрозуміло, що членство Польщі в ЄС вимагатиме від неї суворіших вимог до товарів, які постачають до країни. На мою думку, це підвищить їх якість, а з часом, можливо, і товарообіг між нашими країнами. Поки що Польща намагатиметься якомога довше не впроваджувати нових правил перетину кордону. Також ми сподіваємося, що українсько-польський кордон залишиться хоч і контрольованим, але все-таки відкритим.

— Як би ви визначили перспективи торговельно-економічного співробітництва між Україною та Польщею?

— Не боюся сказати, що перспективи такі, яких інші країни не мають. Ми великі: Україна і Польща разом — це 1 млн. кв. км території з багатими ресурсами і 100-мільйонним населенням. Важко окреслити всі напрями співпраці, але серед найважливіших — співробітництво у галузі сільського господарства і переробленні його продукції. Ринок збуту наших товарів лежить через Україну до далекого Сходу з Китаєм включно. Переконаний, що це дасть змогу досягти обсяг товарообігу 5—6 млрд. доларів на рік.

Інтерв'ю взяла Олеся ЯХНО.

Цього року президенти України та Польщі зустрічалися не раз.

Фото Анатолія БОВТА.

Тамаз ЛАМСАДЗЕ, «Голос України» (з Тбілісі)

Грошей усім бракуватиме

НА ПОЗАЧЕРГОВОМУ засіданні уряду Грузії в останньому читанні розглянуто законопроект «Про державний бюджет Грузії на 1999 рік». Бюджет визначено з чималою часткою дефіциту, прогнозний показник доходу становить 946 тисяч 500 ларі, а витрати 1 мільйон 141 тисяча 800 ларі (курс ларі до долара США нині 1,36).

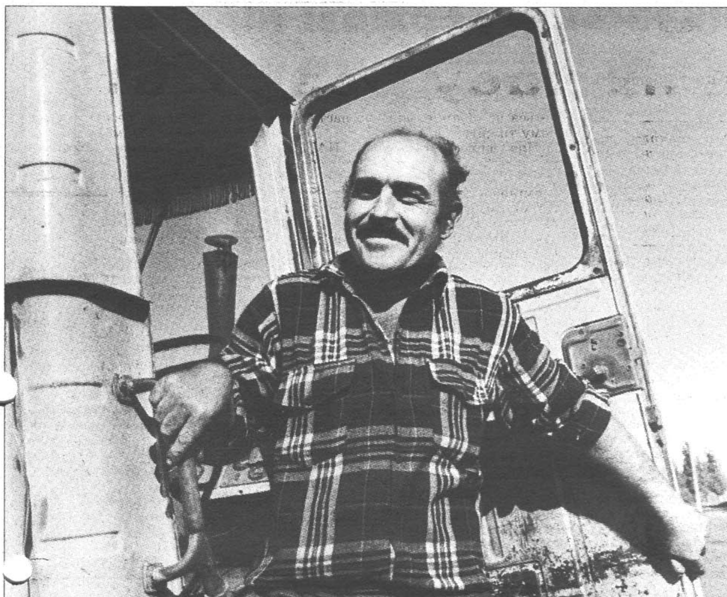
Як було сказано на засіданні, державний бюджет наступного року не ідеальний, але головний його недолік у тому, що... усім разом і кожному зокрема бракуватиме грошей. І все-таки в цих умовах держава визначила три пріоритети: охорона здоров'я, освіта і соціальна сфера. Щоб забезпечити ці напрями, довелося скоротити витрати на оборону та забезпечення безпеки. Але водночас наводилися й такі дані: у 1996 році доходи бюджету зросли порівняно з попереднім роком на 86,5 відсотка, у 1997-му — на 46,1 відсотка, у 1998-му — більш як на 30 відсотків.

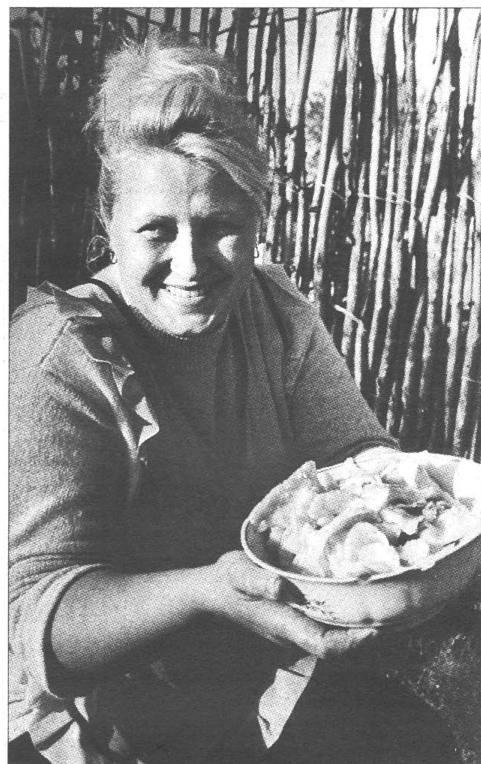
Однак поки що при складанні бюджету доводиться йти на компроміс. Причина — у слабкій податковій політиці. Як заявив президент, він має намір зруйнувати так звані «дахи». І якщо врахувати, що буквально днями президент розпорядився передати дані про підприємницьку діяльність свого племінника Нугзара Шеварднадзе до прокуратури Грузії у зв'язку з претензіями, висунутими останньому грецьким партнером, наміри ці серйозні.

Як заявив президент, у Грузії нині майже 50 відсотків реальних доходів не оподатковують. Захисники є всюди і на всіх рівнях... На засіданні також ішлося про те, що необхідно домогтися виплат заборгованостей за електроенергію. Від цього залежить стабільність її подавання. Відповідно до досягнутих угод з Росією, Туреччиною, Вірменією, Азербайджаном та з урахуванням місцевих потужностей, припускають, що нинішньої зими, вперше за роки незалежності, електроенергію подаватимуть 24 години на добу.

Також ухвалено рішення з наступного року на 10 відсотків збільшити зарплати та пенсії. А як додатковий резерв запровадити податки на пшеницю, яку поставляють до Грузії. Крім того, Світовий банк готовий надати Грузії 374 млн. доларів. Підкреслювалося, що необхідно впорядкувати одержання кредитів від партнерів Грузії і міжнародних фінансових організацій. Керівником групи, яка веде переговори з Міжнародним валютним фондом та Світовим банком, призначено нового державного міністра Грузії Важу Лордкіпанідзе.

І ще одне, на що звернув увагу президент Грузії: хоч би як було важко, у Грузії не допустять емісії. «Якщо ми хочемо, щоб Грузія не зруйнувалася, ларі не має знецінюватися», — заявив він. Як вважають спостерігачі, серйозна битва відбудеться в парламенті країни щодо питання про бюджет на 1999 рік.

Врожайна осінь «Авангарду»

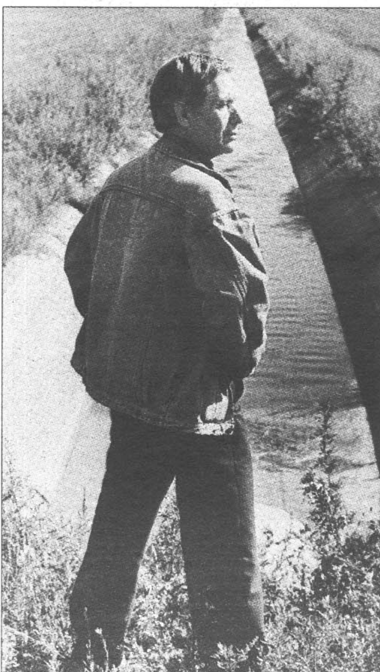
*Про голову КСП «Авангард» люди відгукуються з повагою і теплотою. Володимир Никифорович Кухарчук зумів поставити приміське господарство на ноги і намагається в ці скрутні дні утримати його на плаву. В «Авангарді» вчасно завершено збиральні роботи і закладено фундамент майбутнього врожаю. Якою ціною все це дається Кухарчукові — розмова особлива. На відміну від інших господарств, тут виконуються і соціальні програми. І якщо раніше молодь прагнула знайти роботу в Миколаєві, який зовсім поряд, то тепер до міста й калачем не заманиш. Там заробити можна лише на базарі. А в «Авангарді» зарплату видавали під час збиральних робіт просто в полі, щоб люди не стояли біля каси. Найкращий комбайнер у Миколаївській області Олег Четін (**на знімку**) задоволений таким нововведенням. Під час підбиття підсумків жнив у Жовтневому районі про механізаторів з «Авангарду» було сказано багато приємних слів. Найкращим кухарем у районі названо Людмилу Копчук (на знімку).*

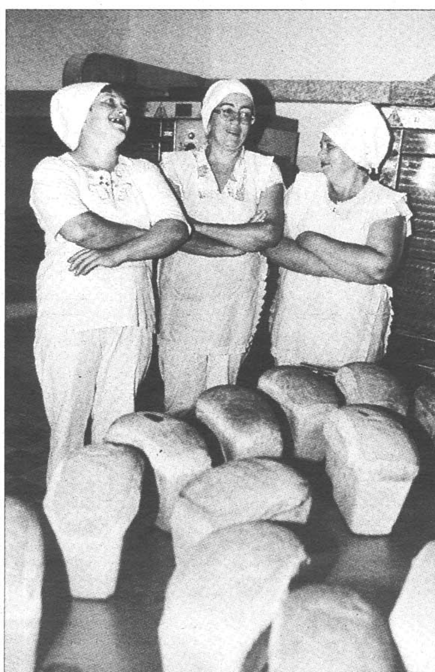
А загалом, осінь можна вважати врожайною в «Авангарді». І хліб гарний зібрали тут, і овочі вродили. Отак би наступного року.

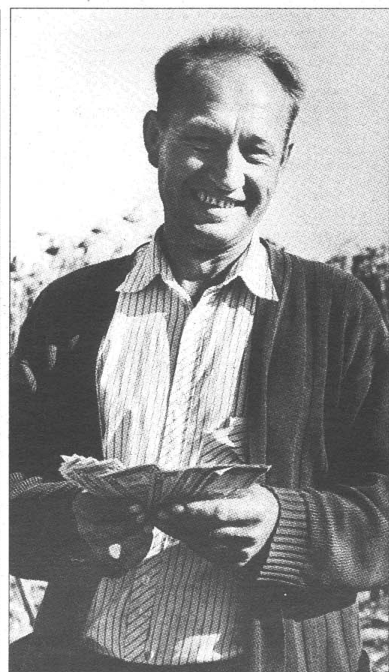
На інших знімках: тракторист Сергій Самойленко, голова КСП Володимир Кухарчук біля зрошувального каналу, пекарі «Авангарду» Наталя Самойленко, Ольга Максимів та Віра Приходько.

Фото Олександра КРЕМКА.

Миколаївська область.

У номер

● *Київ*

От тобі, банку, й Юрія!

Від початку девальвації гривні сукупний капітал банківської системи скоротився на 38 відсотків. За словами голови Асоціації українських банків Олександра Сугоняка, якщо на початку року статутний капітал наших банків прирівнювали до статутного капіталу найпотужнішого комерційного банку Польщі, то тепер він прирівнюється до статутного капіталу п'ятого комерційного банку Польщі. НБУ вже прийняв рішення про ліквідацію шести банків, чотири банки з 1 жовтня перевели в режим фінансового оздоровлення. Найбільше, звісно, страждають банки, у кредитних портфелях яких лежить велика частка облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП), що втратили свою ліквідність. Банкіри тепер на чому світ стоїть шпетять Міністерство фінансів і Національний банк, які, звертаючись до їхніх патріотичних почуттів, закликали вкладати гроші в урядові цінні папери.

І сміх і гріх. Комуністи розгублені: вони закликають націоналізувати комерційні банки, але схоже, що націоналізовувати скоро не буде чого.

● *Кіровоград*

Парк імені Сухомлинського

Свій вклад у відзначення ювілею Василя Сухомлинського зробили вчителі та учні Марфівської загальноосвітньої школи, що в Долинському районі Кіровоградщини. На березі сільського ставка вони власноруч розпланували парк і посадили в ньому вісімдесят дерев. Саме стільки років виповнилося б нині славетному педагогові.

● *Одеса*

Муніципальну позику гасять... у розстрочку

Одеський міськвиконком, незважаючи на фінансову скруту, розпочав погашення облігацій муніципальної позики 1997—1998 років для фізичних осіб. Відомо, що мерія попереднього складу, продаючи цінні папери, пообіцяла надто високу доходність (50 відсотків) у вкрай короткі терміни, а одержані кошти вклала в довгострокові, нерідко сумнівні, проекти. Новому складові виконкому тепер доводиться з інших джерел віддавати позичене —з накопичень у позабюджетних фондах. Загалом до кінця нинішнього року буде погашено облігацій на 1,5 мільйона гривень. А ось ряд одеських підприємств — власників пакетів облігацій муніципальної позики, враховуючи складне фінансове становище мерії, вирішили безоплатно передати цінні папери міськвиконкому на загальну суму 300 тисяч гривень. Все це, однак, лише краплина в морі, якщо порівняти з десятками мільйонів доларів, на які закупили облігацій нерезиденти. З останніми ведуться переговори, аби погашення цінних паперів проводити наступного року.

● *Запоріжжя*

Авіадвигуни підкоряють газоперекачки

Успішно проходять стендові випробування двигуна Д-336 потужністю 10 мегават на Запорізькому ВАТ «Мотор-Січ». За словами головного інженера підприємства Павла Жеманюка, вже підтверджено параметри, закладені його розробниками — конструкторами ЗМКБ «Прогрес».

Заводчани сподіваються, що ще цього місяця перші два двигуни такої потужності, що використовуватимуться як приводи на газоперекачувальних станціях, буде встановлено на компресорній станції Новопсков на Донеччині. Всього ж таких агрегатів для газоперекачувальних станцій країн СНД потрібно близько півтори тисячі.

Поліцейській державі підручники не потрібні

Проблема

ЛЬВІВСЬКЕ державне видавництво «Світ» видало цього року на замовлення Міносвіти України «Буквар». Симпатичний перший підручник для кожного першокласника. По суті, «Буквар» нового типу, саме для дитини, яка вчиться в незалежній Україні. Щоб уже з перших уроків школярики пізнавали свою історію, культуру, традиції, щоб відчували свою причетність до великого європейського народу.

Значна частина тиражу, як і передбачалося угодою, напередодні нового навчального року потрапила в школи. Як і 29 назв підручників для шкіл з польською, румунською й угорською мовами навчання. Адже «Світ» має свої редакції у Львові, Ужгороді й Чернівцях і спеціалізується на виданні підручників мовами національних меншин.

Працювали, як то кажуть, під чесне слово, без попереднього фінансування. Бо розуміли: діти не винні, що в казні ніяк не можуть знайти гроші для шкільних підручників. Ось на феєрверки, паради, презентації знаходять, а для школяра — катма! Нехай батьки про нього піклуються. Таким чином, і за «Буквар», і за видані підручники Міністерство освіти України заборгувало львівським видавцям 2 мільйони 899 тисяч гривень. Така фінансова необов'язковість з боку держави, що, схоже, стає хронічною, повністю паралізувала роботу «Світу». Мало того, припинили подальшу працю над рукописами та підготовкою їх до друку редакції підручників для польських, румунських та угорських шкіл, оскільки не мають коштів на виплату гонорарів перекладачам і художникам, немає чим розрахуватися з поліграфістами. Як і заплатити за оренду приміщень, комунальні послуги, телефонні розмови тощо.

За словами директора видавництва «Світ» Ігоря Мельника, поліпшити незавидну фінансову ситуацію, в якій опинилися видавці, може навіть часткове погашення боргу з боку держави в сумі 877,2 тисячі гривень. Тоді видавництво розрахується з поліграфічними підприємствами та здійснить інші вкрай необхідні платежі, без чого неможливо приступити до подальшої роботи над випуском підручників, внесених у плани наступного року.

Куди тільки не звертались львівські видавці, щоб отримати належні їм гроші за виконання державного замовлення. І в Мінфін, і в адміністрацію Президента України... Але всюди лише руками розводять: мовляв, самі бачите, яка складна ситуація в державі! І схоже, що держава просто «кинула» «Світ», як це роблять шахраї-міняйла з довірливими нашими співвітчизниками біля валютних кіосків. Бо в проект держбюджету наступного року, підготовленого урядом, на потреби книгодрукування закладено «аж»... два мільйони гривень. А тим часом лише для реалізації вже «зверстаного» державного замовлення потрібно майже 20 мільйонів гривень. Неважко передбачити, що таке державне «піклування» про українське книгодрукування призведе до його повної загибелі.

Зате на утримання правоохоронних органів наступного року уряд запросив коштів на 10 відсотків більше, ніж на національну оборону.

А втім, навіщо книжка поліцейській державі, де опорою влади є гумова палиця, а не інтелект?

Роман ВАТРИ[illegible]

Пошук землі обітованої триває

Акції

НЕЩОДАВНО Київ відвідав керівник Лодзінського експериментального «Театру 77» режисер Здіслав Хейдук. Саме цьому митцеві належить ідея заснування фестивалю «Земля обітована», який відбувся у місті Лодзь за участю Київського експериментального театру на чолі з Анатолієм Петровим.

Особливість цього фестивалю в тому, що глядачам запропонували не лише вистави. Було проведено вуличні дійства, до яких залучалися мешканці міста. Багатьом запам'яталася театральна маніфестація «Хохоли» за сценарієм З. Хейдука та участю «Театру 77», акторів інших театрів. Назва походить від кулів соломи, якими на зиму обгортають дерева від морозів, а навесні спалюють. Тому кульмінацією маніфестації і став ритуал з імпровізованою в'язкою соломи, що мав глибоке значення — знищення всього старого та непотрібного. А заключне дійство під назвою «Зцілення міста» виражало духовне єднання всіх присутніх. Польські глядачі гідно оцінили гру українських акторів у виставі «Чекаючи на Годо» Київського експериментального театру НаУКМА.

Про все це З. Хейдук та А. Петров розповіли на прес-конференції у Києво-Могилянській академії. Водночас польський режисер повідомив, що він приїхав в Україну, аби розпочати роботу з розширення цього фестивалю, —створити філію «Землі обітованої» у Києві, Львові та інших містах. Він каже: «Я часто замислююся над питанням: що таке земля обітована, чи вона насправді є, а чи то просто припущення? Якщо вона реальна, то як до неї наблизитися і відкрити її іншим? Також хотів би знати, що означає земля обітована взагалі для людей і для кожного зокрема?».

Вікторія ЛИТВИН.

На знімку: театральне дійство на вулицях Лодзі.

Федірко знову об'єднав Європу

Вперше Анатолій Федірко об'єднував Європу ще торік у Чернівцях, коли художники з усього континенту спробували колективно намалювати портрет цього міста.

Нині ж Федірко виступив куратором не менш масштабного проекту. Точніше, це був міжнародний культурологічний симпозіум «Собор» — митці з дев'яти країн працювали в Києві буквально на фундаменті відновлюваного Михайлівського Золотоверхого собору. А результати їхньої роботи виставлено нині на п'ятому поверсі столичного Українського дому. Симпозіум проведено в рамках проекту РЄ «Дні європейської культурної спадщини-98» — при підтримці, зокрема, патріарха Філарета й Фонду сприяння розвитку мистецтв України.

Христофор ГРУША.

На фото: художник Анатолій Федірко.

У квітучій долині Піренеїв

НЕ ПЕРЕКОНАНИЙ, що багато людей, яких ви зупинили б на вулиці, одразу відповіли б, де розташована країна під назвою Андорра. А загубилася ця маленька республіка між Францією та Іспанією. Її площа лише 465 квадратних кілометрів. І з населенням негусто: якісь 64 479 мешканців (розмовляють каталонською). Столиця — місто Андорра-ля-Вельє, яке лежить у міжгірній улоговині Східних Піренеїв на річці Валірі.

З різних довідників можна дізнатися, що республіка Андорра перебуває під протекторатом Франції та єпископа Урхельського (Іспанія). Клімат там чудовий — субтропічний.

Саме у цій казковій країні національна збірна України з футболу завтра зіграє з місцевою командою відбірковий матч Євро-2000.

UEFA

Лише кілька років тому андоррці провели першу національну першість і дістали право на вступ до ФІФА та УЄФА. А перед завершенням свого другого чемпіонату подали заявку і на участь в європейських клубних кубках. Першопрохідцем у цій справі був чемпіон Андорри — клуб «Принсіпат». Утім, уболівальники ліпше його знали під назвою «Клуб прихильників мадридського «Реала» з ресторану «Чарлі».

Але повернімося до клубу «Принсіпат». Він, як і решта команд цієї країни, суто любительський. Щоправда, певна кількість андоррців грає в іспанських клубах п'ятого-шостого дивізіонів. Частина футболістів андоррського чемпіона працює безпосередньо в ресторані «Чарлі», який приносить головні прибутки команді.

Національну збірну Андорри було засновано восени 1996 року. Після того вона провела три товариські зустрічі. Усі з командами колишніх республік СРСР. 13 листопада 1996 року андоррці вдома програли збірній Естонії — 1:6. 22 червня 1997 року здійснили візит-відповідь: на острові Сааремаа поступилися вже не так сильно — 1:4.

Збірну Андорри очолює 50-річний бразилець Мануель Мілюр. У його розпорядженні воротарі — Альфонсо Санчес («Кобас», Іспанія), Хесус Альварес де Еулате (ФК «Андорра»), Ферран Пол («Храменте», Іспанія); оборонці — Ільдефонсо Ліма, Хуліо Фернандес Аріза, Анхель Мартін Гарсія, Геніс Гарсія Ескла (ФК «Андорра»), Франсіско Хав'єр Рамірес, Крістіан Роіґ («Принсіпат»), Антоніо Ліма («Альмерія», Іспанія); півоборонці — Оскар Сонехес, Хесус Хуліан Лусендо Ередія, Мануель Хіменес Сорія («Андорра»), Джонні Родрігес, Хорхе Базан («Санта-Колома»), Агусті Пол («Сан-Андре», Іспанія), Хюсто Руїс Гонсалес («Фігейрас», Іспанія), Річард Імбкернон Ріос («Бельвер», Іспанія); нападники — Хуліо Санчес Сото, Беніто Ескальдес Хорді Барра (ФК «Андорра»), Емельяно Гонсалес (ФК «Андорра»).

Непомітно наспів день 5 вересня, коли збірна Андорри вийшла на поле стадіону «Раздан» в Єревані, щоб зіграти перший у своїй історії офіційний турнірний матч проти збірної Вірменії.

Гості грали від оборони, прагнучи не потрапити під гарячу руку суперника, який переважав у класі. Перевага вірменської команди на перших хвилинах була абсолютною. Але лише на 40-й хвилині господарям вдалося пробити дірку в андоррському «бетоні» (Авалян).

Гра добігала кінця, і на 71-й хвилині прудконогий Єсаян подвоїв рахунок. Але за чотири хвилини до фінального свистка арбітра з Ірландії Річарда Хенлона андоррцям вдалося провести одну з нечисленних контратак і заробили пенальті, яке чітко реалізував Лусендо. Від великої радості пішли вперед і наразилися на неприємність. Єсаян забив ще один гол на останній хвилині зустрічі.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Точка зору

Гірські жителі легко дихають, але важко живуть

Карпатський регіон і проблеми сталого розвитку

(Початок на 1-й стор.).

«Порядок денний на XXI століття», схвалений на конференції глав 179 держав світу в Ріо-де-Жанейро в 1992 році, визначає: сталий розвиток — це такий соціально-економічний процес, який забезпечує «високу якість довкілля та здорову економіку всіх народів світу» та «задоволення нинішніх потреб без загрози спроможності майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби».

Але зрозуміло, що розв`язання глобальних екологічних та соціально-економічних проблем малоймовірне без реальних дій у кожній країні та конкретному регіоні. Причому, така діяльність має базуватися на глибокому аналізі стану навколишнього середовища та соціально-економічної ситуації.

В Україні не тільки не прийнято національної і місцевих стратегій сталого розвитку, як це передбачає «Порядок денний...», а й дуже мало робиться для того, щоб термін «сталий розвиток» хоча б увійшов до лексикону законодавців та урядовців. Щоб ці проблеми активно «розробляли» наукові установи, щоб їх пропагували засоби масової інформації та закладали у нормативно-правові документи й програми навчальних закладів. Щоб у дусі сталого розвитку йшла підготовка керівних кадрів народного господарства. Тому і не дивно, що ця надзвичайно важлива міжнародна проблема мало кому відома у нашій країні. Немає належного розуміння її суті в багатьох владних структурах, наукових установах та вищих навчальних закладах, не кажучи вже про потребу завершити розробку і подати на розгляд Верховної Ради проект Національної стратегії сталого розвитку. Цей документ, після його схвалення, має лягти в основу державної політики в галузі охорони та використання природних ресурсів, розробки державних програм соціально-економічного розвитку.

Думаю, особливими мають бути підходи до розв'язання проблем сталого розвитку гірських регіонів, які формують клімат та водний режим для значних прилеглих територій. Гори мають чималі запаси прісних та мінеральних вод, корисні копалини, рослинні, тваринні та рекреаційні ресурси. Водночас гірські екосистеми відзначаються великою екологічною вразливістю, легко піддаються руйнації під впливом антропогенних чинників. Тому тут як ніде інде непродумане господарювання призводить до багатьох негативних наслідків. Так, вирубування лісів, розорювання крутосхилів, надмірне випасання худоби та рекреаційне навантаження формують значні ерозійні процеси, зсуви, снігові лавини, селеві потоки та катастрофічні повені і як наслідок — зникає багато видів рослин і тварин.

Гірські умови, зокрема, коротке і прохолодне літо, довга і холодна зима, та особливо малі запаси орних земель обумовлюють низький життєвий рівень населення. Тут, як правило, панують безробіття і бідність, на порівняно низькому рівні перебуває вся соціально-економічна сфера. Для Українських Карпат, де проживає 6,1 мільйона чоловік, ці проблеми є особливо актуальними.

Для поліпшення соціально-економічної ситуації в гірських регіонах спрямований нещодавно ухвалений Закон України «Про статус гірських населених пунктів України». Але працює він лише частково. Кабінет міністрів відхилив розроблений Інститутом регіональних досліджень НАНУ проект «Комплексної програми соціально-економічного розвитку Карпатського регіону». Тому, враховуючи це, важливе науково-методичне та практичне значення мають інноваційні проекти еколого-економічного та соціального розвитку гірської Рахівщини та прийнята на їх основі постанова Кабінету міністрів «Про заходи щодо державної підтримки Комплексної програми еколого-економічного та соціального розвитку гірської Рахівщини на період 1998—2005 років».

Новизна зазначеного документа в тому, що вперше в Україні на державному рівні прийнято рішення, в якому чітко зафіксовано поняття «еколого-економічного та соціального розвитку» конкретної території. Причому, на першому місці тут не економіка, а екологія.

Це, по суті, перший крок практичного запровадження ідеї екологічно зорієнтованого сталого розвитку одного з найунікальніших куточків України, який має не тільки важливе загальнодержавне, а й міжнародне значення.

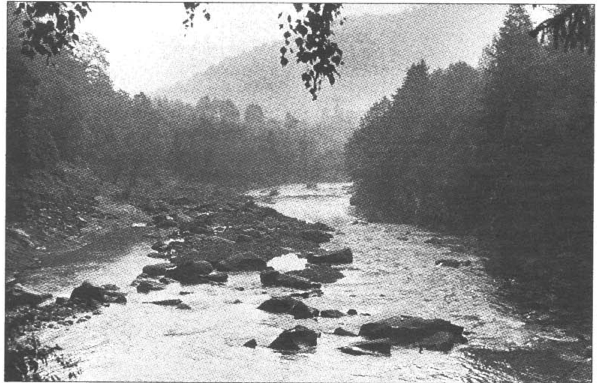
Розташований в географічному центрі Європи, у серці Українських Карпат, Рахівський район є справжнім екологічним феноменом із надзвичайно потужним рекреаційним потенціалом. Тут-таки, як у дзеркалі, відображені і всі ті складні екологічні та соціально-економічні проблеми, характерні для Карпатського регіону в цілому.

Промислова експансія, особливо, розміщення на берегах гірських рік екологічно шкідливих виробництв та масове вирубування лісів у верхів'ях басейну Тиси, завдало чимало шкоди довкіллю. Але в нинішніх економічних умовах багато промислових підприємств змушені зупинити свою роботу, що призводить до вивільнення багатьох робітників та загострення і без того непростої соціально-економічної ситуації.

Тому реалізація проекту розвитку гірської Рахівщини водночас з посиленням охорони унікальних природних екосистем може розв'язати назрілі соціально-економічні проблеми, реанімувати та перепрофілювати на екологічних принципах застарілі виробництва. І найголовніше — взято курс на поступову переорієнтацію народногосподарського комплексу, на розвиток туристично-рекреаційної індустрії, яка значно менше завдає шкоди природі і дає змогу створити велику кількість робочих місць. На думку фахівців, розумної альтернативи туризму і рекреації в гірських регіонах просто не існує.

Активна робота щодо запровадження в Рахівському районі ідей сталого розвитку дає змогу розглядати його як своєрідний полігон, де розумна політика може успішно поєднати регіональні, державні й міжнародні інтереси України. І забезпечити прогрес у соціально-економічному житті одного з найбідніших гірських регіонів. Відрадно, що ця робота отримала підтримку не тільки в уряді України, а й у Раді Європи, в ряді міжнародних фондів та організацій. Так, Карпатський біосферний заповідник, який охоплює майже 20 відсотків території Рахівського району, нагороджений дипломом Ради Європи, а проект «Створення передумов для екологічно зорієнтованого сталого розвитку гірських населених пунктів Рахівського району Закарпатської області» визнаний переможцем на конкурсі серед країн Карпатського єврорегіону і фінансується міжнародними фондами розвитку Карпатського єврорегіону та «Відродження». Спеціальну нагороду Євросайту —міжнародної організації з управління європейським природним спадком, отримав також проект «Залучення громадян та місцевих органів влади до управління Карпатським біосферним заповідником».

Зрозуміло, що в умовах обвальної економічної кризи розв`язувати проблеми сталого розвитку непросто. Скажімо, для реалізації лише «Комплексної програми еколого-економічного та соціального розвитку гірської Рахівщини...» потрібно майже 400 мільйонів гривень. А де їх узяти, коли люди не отримують навіть пенсій та зарплат? Якщо додати сюди ще й чинник неготовності місцевого населення й, особливо, керівників різних рівнів до роботи в нових умовах, то складність завдань значно зростає.

У «Порядку денному на XXI століття» рекомендовано запроваджувати розумні економічні, соціальні і природоохоронні принципи, в тому числі — продумані ціни на природні ресурси та зважену податкову політику. У багатьох країнах ці процеси давно регулюються шляхом створення спеціальних економічних зон. Такі зони, як відомо, тепер запроваджуються і в Україні.

Нещодавно Рахівська районна рада та цілий ряд рад базового рівня на основі проекту, розробленого Інститутом регіональних досліджень НАНУ, прийняли рішення звернутися до Верховної Ради України з пропозицією створити на частині цього високогірного району спеціальну еколого-економічну зону. Суть цієї зони полягає в тому, щоб у формі експерименту надати на певний період часу податкові та митні пільги, створити особливий режим кредитування та іноземного інвестування для підприємств та організацій, що безпосередньо здійснюють природоохоронні заходи, впроваджують екологічно безпечні технології, займаються розвитком туристично-рекреаційної індустрії та виробництвом екологічно чистих продуктів харчування.

У такий спосіб можна було б розв`язати багато екологічних та соціально-економічних проблем горян. Організацію спеціальних економічних зон передбачено і Законом України «Про загальні засади створення та функціонування спеціальних (вільних) економічних зон в Україні». Проте опоненти в один голос стверджують, що такі зони ставлять під загрозу виконання державного бюджету та створюють нерівні умови громадянам, які проживають в одній державі. Що стосується нерівних умов, то вони справді є, але створила їх сама природа. Недаремно гірко жартують, що жителі гір легко дихають, але важко живуть. Бо, скажімо, в тому-таки Рахівському районі на одного мешканця припадає аж... 0,1 гектара ріллі, що в 17 разів менше, ніж в середньому по Україні. Зрозуміло також, що ця «рілля» аж ніяк не еквівалентна чорноземам. Вона розміщена, як правило, на кам'янистих крутосхилах, де крім картоплі більше нічого не родить. А якщо сюди додати безробіття і бездоріжжя, суворі кліматичні умови, віддаленість від цивілізації, то стає очевидним, що горяни справді багато в чому обділені. І чи не єдиним джерелом для їх існування є деревина, запаси якої вичерпуються. Відомо також, що бюджети гірських районів теж дотаційні і вимагають постійної підтримки із центру.

Водночас гірські умови ідеальні для розвитку туризму й рекреації, гірськолижного спорту. Тут недостатньо ефективно використовують великі запаси «нетрадиційних», легко відновлюваних природних ресурсів — дикорослі плоди, ягоди та гриби, лікарські трави та медоноси, мінеральні і прісні води тощо. Тому Рахівщина — і не тільки вона! — за нормальних умов для праці людей та відповідної інфраструктури може бути перетворена на справжню українську Швейцарію. І пільги, які будуть надані державою, незабаром принесуть віддачу не лише горянам, а й усій Україні.

А для населення, що постраждало від Чорнобильської катастрофи і проживає у великих промислових центрах, створення всеукраїнської гірської здравниці також дуже потрібне. Саме тому проект створення Рахівської еколого-економічної зони має бути реалізований найближчим часом не тільки як модель сталого розвитку в гірських регіонах України, а й як добрий початок для перетворення Українських Карпат на великий загальнодержавний центр оздоровлення і відпочинку та полігон для розвитку іноземного туризму.

Треба також підкреслити, що запровадження стратегії сталого розвитку в Карпатському регіоні має і важливе міжнародне значення, адже тут переплітаються інтереси багатьох європейських країн. Для прикладу достатньо сказати, що лише Тиса і Прут під час повені 1970 року на території Угорщини та Румунії спричинили збитки, що дорівнюють десяти відсоткам річного національного доходу цих країн. А якщо взяти до уваги, що в результаті господарювання в Карпатах повені значно почастішали, то лише цей чинник спонукає об'єднати зусилля всіх країн Карпатського регіону до розв'язання назрілих екологічних проблем.

«Хартія гірських регіонів», яка діє в країнах Центральної та Східної Європи в рамках проекту «Євромонтана», також спрямована на запровадження стратегії сталого розвитку. І добре було б, якби регіони Українських Карпат активніше вивчали цей досвід і практично долучалися до виконання цієї програми.

Федір ГАМОР,
директор Карпатського біосферного заповідника, доктор біологічних наук, академік Української Екологічної академії наук.

ВАТ «Соколовський кар'єр» повідомляє:

Перші збори акціонерів відбудуться 5 грудня 1998 року об 11 год. за адресою: 262031, м. Житомир, вул. Гранітна, 16.

Порядок денний:

1. Звіт голови парвління ВАТ за 1997 фінансовий рік.
2. Розгляд та затвердження статуту ВАТ у новій редакції.
3. Затвердження положень (внутрішніх нормативних документів).
4. Вибори спостережної ради.
5. Вибори правління ВАТ та його голови.

Реєстрація акціонерів з 8 до 11 год. в день зборів. Для реєстрації при собі мати: документ, що посвідчує особу, доручення на право участі у зборах.

Довідки за тел. (0412) 25-44-11.

---

16 листопада 1998 року об 11 годині за адресою м. Київ, вул. Іскрівська, 10 відбудеться аукціон з реалізації верстатів та обладнання банкрута — ВАТ «Сфера», розташованого в м. Краматорську Донецької області по вул. Орджонікідзе, 10.

Початкова вартість реалізації — 810 000 (вісімсот десять тисяч) гривень.

Учасники аукціону не пізніше 13 листопада 1998 року повинні внести на рахунок 26009300100087 ліквідаційної комісії в АКБ «Корал-Банк» м. Києва, МФО 321596, грошові кошти в сумі 81 000 гривень, що становить 10% початкової вартості майна.

Заяви про участь в аукціоні приймаються до 13 листопада 1998 року за адресою: 252087, м. Київ, вул. Іскрівська, 10.

Додаткову інформацію можна отримати в ліквідаційній комісії.

Голова ліквідаційної комісії.

УВАГА! АУКЦІОН!

12 листопада 1998 року об 11.00 годині
в приміщенні Жовтневого райсуду м.Києва (вул.П.Шутова,1), відбудеться аукціон
по реалізації заставленого нерухомого майна -
квартири № 86 в будинку № 14-Б по вул.Василенко в м.Києві.

Квартира двокімнатна, ізольована, загальною площею 43,50 кв.м., житловою площею 27,40 кв.м.

Початкова вартість реалізації - 12 000 (дванадцять тисяч) гривень.

Учасники аукціону, не пізніше 09.11.98 р., повинні внести на рахунок № 2530701001368 Жовтневого райсуду м.Києва у Старокиївській філії АКБ "Правекс-Банк" м.Києва (МФО 300409, ід.код 24368153) грошові кошти в сумі 1200 гривень, що складає 10% початкової вартості майна. Вказані суми повертаються учасникам аукціону, в разі, якщо вони не стали переможцями аукціону, або якщо аукціон оголошено таким, що не відбувся.

Заяви про участь в аукціоні необхідно подати безпосередньо старшому судовому виконавцю Жовтневого райсуду м.Києва або в канцелярію суду до 10.11.98 р. (вул.П.Шутова, 1, тел.:446-33-44).

Час роботи суду: щоденно з 09.00 до 13.00 та з 14.00 до 18.00 години (крім суботи та неділі).

Ознайомитись з майном можна в часи роботи суду, звернувшись до старшого судового виконавця.

Старший судовий виконавець.

Акціонерний Комерційний Банк
ПРАВЕКС-БАНК

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ ВАТ «БІЛОПІЛЬСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД»

Повідомляємо, що 20 листопада 1998 року об 11 годині за адресою: м. Білопілля, вул. Лермонтова, 9 відбудуться перші загальні збори акціонерів товариства.

Реєстрація акціонерів з 9.00 до 10.50. При собі мати: паспорт, доручення, витяг з реєстру.

Телефони для довідок: 9-27-48, 9-26-41.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про роботу ВАТ за 1997 рік.
2. Затвердження річного звіту та балансу за 1997 рік.
3. Вибори голови та членів правління.
4. Вибори спостережної ради та ревізійної комісії.
5. Прийняття рішення щодо ведення реєстру власників іменних цінних паперів ВАТ.
6. Затвердження внутрішніх нормативних актів.

До уваги акціонерів ЗАТ «Солнечный»!

Загальні збори акціонерів відбудуться 10 грудня 1998 року о 16 годині за адресою: м. Севастополь, пр. Острякова, 80

Порядо денний

1. Зміна форми власності.
2. Різне.

Правління.

ЗАТ «Укравторесурс» повідомляє про зменшення статутного фонду. Претензії кредиторів приймаються протягом 15 днів з моменту опублікування оголошення.

Правління товариства.

Арбітражний суд Чернівецької області (274010, м. Чернівці, вулиця О. Кобилянської, 14) порушив справу № 5-126-249/б про банкрутство малого підприємства «Луна» (274000, м. Чернівці, вулиця Головна, 222, р/р 26005017177 в Укрексімбанку м. Чернівців, МФО 356271, код ЗКПО 14278571).

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються арбітражним судом протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушив справу № Б24/141 про банкрутство ТОВ «Лазер» (м. Кривий Ріг, вул. Маршака, 14, п./ р. 26001015916 4 в Тернівському відділенні Укрексімбанку, код ОКПО 21933687).

Просимо кредиторів протягом місяця звертатися за вказаною адресою суду.

---

*Довірче товариство з додатковою відповідальністю **«Правекс-Траст»** (ідентифікаційний код 20043419) оголошує про свою ліквідацію.*

Претензії кредиторів приймають протягом місяця від дня публікації оголошення.

Реклама в газете «Голос Украины». Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

Державний спеціалізований комерційний Ощадний банк України повідомляє:

Постановою правління Ощадного банку України від 30 липня 1998 року № 39 прийнято рішення про приєднання Дрогобицького районного відділення № 8114 до Дрогобицького міського відділення № 6307. В результаті приєдання Дрогобицьке районне відділення № 8114 буде ліквідовано.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело № 3506-6 о признании банкротом коллективного малого многопрофильного предприятия «Татьяна».

Юридический адрес должника: 334010, Автономная Республика Крым, г. Джанкой, ул. Толстого, 4, р/с 26008000781 в банке «Джанкой-Грант», МФО 324719, ОКПО 22300607.

Претензии кредиторов и предложения санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

---

12 жовтня 1998 року о 10.00 за адресою: м. Київ, Спортивна площа, 1 відбудуться загальні збори акціонерів АТ «Наталя»

Порядок денний:

1. Збільшення статутного фонду АТ «Наталя».
2. Затвердження змін до статуту АТ «Наталя»,

Статутний фонд АТ «Наталя» збільшується на 8.000.000 (вісім мільйонів) гривень за рахунок додаткових внесків шляхом додаткового випуску акцій існуючої номінальної вартості.

Мотивами випуску акцій є збільшення розміру статутного фонду, розширення діяльності товариства на інвестиційному ринку України.

Четвертий випуск акцій складається із 800.000.000 (вісімсот мільйонів) простих іменних акцій номінальною вартістю 01 копійка кожна на загальну суму 8.000.000 (вісім мільйонів) гривень.

Термін передплати акцій — 6 місяців. Дата початку передплати — 20 листопада 1998 року.

Товариство відшкодовує власникові акцій збитки, пов'язані зі змінами статутного фонду. Спори щодо відшкодування цих збитків вирішуються судом або арбітражним судом.

Акціонери товариства мають право:

— переважного придбання акцій додаткового випуску на пропорційній основі.

Проект змін до статуту товариства:

Перший абзац пункту 3.2. розділу 3. Майно товариства викласти в такій редакції:

«3.2. Статутний фонд товариства становить 8.490.000 (вісім мільйонів чотириста дев'яносто тисяч) гривень. Статутний фонд товариства поділяється на 849.000.000 (вісімсот сорок дев'ять мільйонів) простих іменних акцій номінальною вартістю 01 копійка кожна».

Шановний акціонер!

Правління ВАТ «Полтаванафтопродукт» повідомляє Вас, що позачергові збори акціонерів відбудуться 25 листопада 1998 року о 14 годині з порядком денним:

1. Про зміни в статуті.
2. Вибори нового складу спостережної ради.
3. Про реорганізацію окремих філій.
4. Різне.

Збори відбудуться за адресою: м. Полтава, вул. Курчатова, 15, актовий зал СПТУ № 21 (р-н Половки).

Реєстрація акціонерів з 11 години до 13 години 30 хвилин.

При собі необхідно мати сертифікат акцій та паспорт.

Довідки за телефонами: 4-33-99, 66-07-56.

ЗЛОЧИНЕЦЬ НОСИВ БІЛИЙ ХАЛАТ

Герої і злодії

До Дзержинського РВВС і відділу державної служби охорони міста Кривого Рогу надійшов сигнал про пограбування обмінного пункту валюти по вул. Революційній. Проте правоохоронцям, що прибули на місце події, роботи майже не залишилося. Злочинця міцно тримали двоє чоловіків, які випадково опинилися на місці пригоди.

Двадцятишестирічний Олександр К., почувши крики про допомогу, які долинали з пункту обміну, кинувся до дверей і вибив їх одним ударом. Перед його очима постала жахлива картина: на підлозі лежала жінка, обличчя і тіло котрої були залиті кров'ю. У приміщенні перебував невідомий. Побачивши непроханого свідка, він кинувся навтьоки. Олександр почав переслідувати нападника. По дорозі до нього пристав 51-річний Валерій М., який і допоміг затримати грабіжника. Ним виявився 22-річний фельдшер швидкої допомоги Олексій Г, колишній добрий знайомий касира обмінного пункту.

До злочину «людина в білому халаті» підготувалася з професійною скрупульозністю. З напилка була виготовлена заточка, якою медик намагався поцілити жертві просто в серце. Коли одним ударом вбити не вдалося, злочинець став колоти її в живіт і обличчя. Дивом жінка змогла вирвати в нападника заточку і увімкнути сигналізацію. Дивом було і те, що перш ніж приїхала міліція, на допомогу прийшли двоє сторонніх людей.

«Цей випадок можна вважати безпрецедентним, — каже начальник УВС міста Станіслав Крижановський. — Зазвичай громадяни не втручаються у такі драматичні події. Найбільше, на що вони наважуються, це викликати міліцію.»

Сьогодні, після кількох операцій, касир одужує. Про рятівників, які відвернули трагічний фінал, говорить усе місто. Двоє хороших хлопців раптом нагадали нам давно забуту істину: в житті завжди є місце подвигу, хоч би який час був надворі.

Лариса КРУПІНА.

Дніпропетровська область.

«Цукровий Донбас» дійшов до ручки. Від лопати

(Початок на 1-й стор.).

Керівники господарств за таку віддаість справі обіцяють розраховуватися з аграрниками виробленим цукром. Колись... Та навіть якщо селяни й отримають зароблене, збувати «білу валюту» у 50-кілограмових мішках доведеться за півціни на ринку, заваленому дешевим цукром.

Навіть за участі лопати у виробництві знизити собівартість звареного «піску» навряд чи вдасться. Адже переважна більшість цукроварень має застаріле обладнання. До того ж дається взнаки дефіцит сировини. Третина підприємств, за прогнозами спеціалістів, матиме її запаси не більш як на 20—25 діб роботи. Про такі заводи уже тепер говорять як про збиткові.

ЕНЕРГОАТОМ ENERGOАТОМ

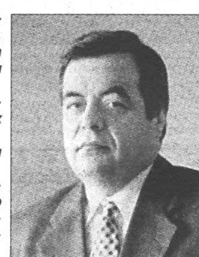
Чи сумісні атом і стихія ринку?

***ЦЕ ЗАПИТАННЯ** було поставлено в кінці статті «Пригоди ядерних комерсантів» («Известия» від 5.09.98 р.), що розповідає, чому Україна заборгувала Росії за поставки ядерного палива 24,7 млн. доларів. Якщо вірити написаному, то до кінця року ця цифра може збільшитися в десять разів(!).*

Розклавши в певному порядку фактажний пасьянс, автор виводить «на чисту воду» уявних винуватців нікчемного ведення атомних справ в Україні, обіцяючи невдові надати і їм слово.

Не надали. Чи то російська фінансова криза сплутала карти, чи то знайшлися інші «гарячі» теми...

Хоч би як там було, заповнити прогалину — задовольнити розпалений читацький інтерес ми вирішили самі. Тільки не з допомогою невідомих експертів, а цілком офіційно. Наш співрозмовник — виконавчий директор з комерційних питань Національної атомної енергогенеруючої компанії «Енергоатом» Микола ТЮТЮННИК.

— Миколо Петровичу, то що це відбувається — Україна суціль у боргах?! То за нафту, то за газ, тепер ось ще й за ядерне паливо належить невідомо скільки розплачуватися...

— Не варто панікувати, спочатку розберімося. А то понаписують неймовірні цифри і підводять до них пояснення одне безглуздіше за інше. Читачі таких статей і справді можуть подумати, що не сьогодні—завтра атомні станції накажуть довго жити — палива немає, відпрацьоване не вивозять...

Українські АЕС виробляють нині понад 50% від загальної кількості електроенергії. Таких результатів не можна досягти, працюючи спонтанно або як-небудь. Ми й у гірші часи нічого не пускали на самоплив, а вже тепер твердо тримаємо ситуацію під контролем.

— Що значить у гірші часи?

— Наші атомні станції, як відомо, зовсім різні і за потужністю, і за економічними умовами роботи, і навіть за стилем її організації. До 1991 року в республіканському підпорядкуванні були лише Рівненська та Чорнобильська, всіма іншими управляли безпосередньо з Москви. Будучи начальником виробничо-технічного відділу Хмельницької АЕС, я, приміром, за всіма рішеннями їздив до білокам'яної... Після здобуття Україною незалежності з'ясувалося, що 5 відокремлених підприємств абсолютно не зв'язані законодавчо. Мало хто з управлінців найвищого рангу розбирався в проблемах атомників, знав про наші завдання та можливості. Звідси — нерозуміння того, що діється в галузі. На цьому тлі відбулося неформальне об'єднання станцій, що, по суті, і врятувало їх. Було створено раду директорів АЕС, економічну раду, куди ввійшло п'ять заступників директорів. Для розв'язання спільних різнопланових завдань об'єднували зусилля та кошти. Гроші, отримані за електроенергію, перерозподіляли між АЕС для фінансування поточної експлуатації і конкретних програм, у тому числі ремонтів.

У 1992 році на базі неформального об'єднання п'яти станцій було створено концерн «Укратоменергопром». Але й тоді АЕС по черзі отримували необхідні гроші. Не скажу, що все було гладко, і все-таки, за умов загального дефіциту коштів оперативний їх перерозподіл і концентрація на головних напрямах давали змогу закуповувати паливо, виплачувати зарплату, ремонтувати та заміняти обладнання, а зрештою — зберегти аж донині обсяг виробництва та відпускання електроенергії на рівні 1990 року, чого іншим галузям промисловості України, на жаль, не вдалося зробити.

Із створенням Держкомітету з використання ядерної енергії, а потім і Національної енергогенеруючої компанії «Енергоатом» фінансова схема об'єднання п'яти АЕС істотно не змінилася. Змінилися форми оплати, різко знизився її відсоток за відпущену електроенергію, але принцип однакової оплати для всіх АЕС і концентрації коштів для головних цілей зберігся.

Добре це чи погано? Судити треба з того, що в роботі — всі енергоблоки і ми не допустили погіршення показників з безпеки та аварійності. П'ятдесят тисяч чоловік персоналу мають роботу, житло. В містах АЕС функціонують дитячі садки, лікарні і тільки катастрофічний стан платежів за електроенергію (нині менш як 6% від вартості електроенергії сплачують грошима) призвів до затримок з виплатою заробітної плати.

— А в чому сенс заміни держкомітету на компанію «Енергоатом»?

— У країні змінюються економічні умови, законодавство. З метою подальшого розвитку атомної енергетики потрібні відповідні зміни в її структурі, формах управління. В останні роки АЕС, як і теплові станції, кредитують промисловість, комунальні служби, населення (до речі, громадяни — найбільш справні платники), але самі «живих» грошей не бачать, не мають змоги поновлювати обладнання, проводити планові ремонти. Ресурси обладнання не безкінечні, і сьогодні простий перерозподіл коштів проблеми не розв'язує. Ми підійшли до межі, за якою постає запитання: виплачувати зарплату чи купувати паливо? А це недопустимо. Має бути і те, й інше. Компанія щодо цього має більшу можливість змінити ситуацію на краще, оптимально використовувати наявні ресурси і передусім стримати від падіння ціни на енергію, що її постачають. Ну, уявіть, сидять у приймальні директора якогось великого енергоємного підприємства п'ять купців-атомників і пропонують товар — електроенергію. Зрозуміло, що проторгуються, бо покупець віддасть перевагу найдешевшій поставці. В результаті виживе потужна станція. Що буде з іншими? Не можна забувати і про те, що АЕС не зможуть працювати поза загальною енергосистемою теплових станцій. Зважаючи на це, цілком логічним є рішення об'єднання Міністерства енергетики і Держкоматому, створення компанії «Енергоатом», на центральну дирекцію якої покладено основні завдання щодо закупівлі свіжого палива та вивезення відпрацьованого.

— Ось ми й підійшли до того, з чого почали, — до боргів за паливо.

— Сьогодні за паливо боргів як таких у компанії нема. За законом ми не маємо права купити ядерне паливо у будь-кого, крім виробника. Це пов'язано із зобов'язаннями перед МАГАТЕ. Українським АЕС паливо постачає російське ВАТ «ТВЕЛ», що об'єднало підприємства паливного циклу Сибіру, Удмуртії, Підмосков'я та Уралу. За цих економічних умов, коли компанія «Енергоатом» не в змозі розрахуватися грошима, треба було вибудувати такі товарно-кредитні ланцюжки, в результаті яких продукція теж оплачувалася б продукцією. Це не наш винахід, за такими схемами оплачувалися поставки з Росії останні кілька років. Створенням чи підтримкою таких ланцюжків змушена займатися і компанія.

— Чи кредитує Росія Україну ядерним паливом, як про це писала російська газета?

— Ні, жорстко дотримуються умови: ешелон з паливом відправляють після 50-відсоткової попередньої оплати. Решту 50% ми маємо сплатити також у дуже короткий термін після його надходження. Підприємства ВАТ «ТВЕЛ» працюють у не менш важких, ніж українські АЕС, умовах і розраховувати на кредити з їхнього боку несерйозно.

— Такі нові чи старі правила «гри»?

— Правила ці діють давно, проте до цього року питання оплати за паливо не стояло так гостро. Ми отримували з Росії так зване компенсаційне паливо. Перший ешелон прибув восени 1994 року, коли згідно з міжурядовим договором (Україна, Росія, США) з нашої території вивозили ядерні боєголовки. Україна вивезла певні цінності і натомість отримала не менші — паливо для АЕС. На тлі неплатежів за електроенергію такий варіант розв'язання проблеми поставок палива для атомної енергетики і насамперед проблеми оплати цих поставок був, очевидно, єдино можливим. Електроенергію, вироблену з цього палива, передано на підприємства. Без компенсаційного палива ситуація в енергетиці та промисловості України в ці роки була б значно складніша.

— Тим паче, що у грошовому вираженні це, кажуть, аж ніяк не менше півмільярда доларів на рік. Цифру не завищено?

— Значно завищено. Перевантаження паливом одного блоку-«мільйонника» обходиться в рік до 25 млн. доларів. У нас таких блоків десять. Є й інші — меншої потужності. Але жодного разу ми не отримували за компенсаційною схемою всіх належних на рік палива і комплектувальних. Крім того, щороку оплачували вивезення відпрацьованого палива. Ці витрати за сумою можна порівняти з витратами на придбання свіжого палива.

— В «Известиях» писали: «Україна й за цю операцію вже винна Росії кілька десятків мільйонів доларів. У результаті сьогодні на більшості українських АЕС відходи нагромадилися в недозволених для безпеки кількостях». Що ви на це скажете?

— Насамперед, закину авторові неточність формулювання. Вивозиться лише відпрацьоване паливо. А це — не відходи! Відходи діяльності АЕС — різні матеріали, забруднений спецодяг, ганчір'я. Після певної підготовки (здебільшого переробки для зменшення обсягів) радіоактивні відходи залишаються у спецсховищах на станціях. А висновок про рівень безпеки станцій можуть робити тільки фахівці. Нехай ця заява залишиться на совісті автора статті.

Відпрацьоване паливо ми вивозимо на два російські комбінати — «Маяк» у Челябінській області та гірничо-хімічний у Красноярському краї. «Маяк» однозначно відправляє ешелон для вивезення палива лише після повної попередньої оплати. «Гірничо-хімікам» ми заборгували за один вивезений ешелон. Це близько 9 млн. доларів. Але зважте на один дуже важливий момент: вивезене відпрацьоване паливо витримується 25 років, потім передбачено переробку та повернення в Україну. Такі вимоги чинного законодавства. ЧАЕС паливо взагалі не вивозить. Отож, ми платимо на 25 років наперед. Чути міркування, що приймають паливо з України за дуже низькою ціною, начебто світова практика диктує іншу. Ні уральський комбінат, ні красноярський не називають ціни, за якою вони приймають паливо з Фінляндії, Угорщини, Болгарії. Можливо, ми платимо менше, але все одно ці гроші на десятиріччя наперед. То про які борги йдеться?

— Коли минає термін компенсаційних поставок ядерного палива?

— Цього року ми отримаємо його на 85 млн. доларів, решту купуємо за власні гроші. Наступного року НАЕК «Енергоатом» зобов'язаний оплатити вже весь обсяг поставки.

— Чи має компанія реальну можливість зібрати таку суму або надати еквівалентні їй товари, послуги? Знову-таки, найближчі сусіди висловлюються про те, що в Україні невдало поєднуються атом і стихія ринку, а комерційну службу «Енергоатому» називають мало не «кишеньковою» структурою президентського штабу, яка акумулює гроші для виборів.

— Полемізувати на тему джерел фінансування передвиборної кампанії — заняття безперспективне. А щодо результатів роботи із закупівлі палива, то вони такі: перший блок Запорізької АЕС виходить з ремонту в січні 1999 року (паливо для нього оплачено на 98%), другий блок перевантажено, третій — ще під запитанням, але зиму відпрацює. На Південно-Українській АЕС зупинення третього блоку заплановано на березень—червень наступного року, а паливо оплачено вже на 86%... І це тільки завдяки тому, що «Енергоатом» зміг організувати оплату за продану електроенергію. Яким чином? Сьогодні в розрахунках за свіже ядерне паливо, газ, мазут, вугілля вже немає місця стихії. Діє урядова постанова та інші документи, в яких визначено підприємства, чию продукцію приймають для розрахунку за паливо для електростанцій і теплових, і атомних. Крім продукції підприємств металургії і машинобудування Україна має і продукцію, необхідну для підприємств паливного комплексу Росії і російської електроенергетики. Це вироби Запорізького трансформаторного, Харківського трубного заводів, Запорізького підприємства «Укрграфіт» та багатьох інших. Вважаю, що це, справді, потенціал для забезпечення необхідного нам і цим підприємствам палива. Справа за організацією та підтриманням роботи таких схем. Можна було б так само експортувати електроенергію. Припустимо, в Польщу. І в такий спосіб отримувати гроші для виплати заробітної плати або оплати обладнання. Чеську «Шкоду» свого часу було ліцензовано як підприємство, що випускає реакторне обладнання. За якістю воно не поступається російському і часто дешевше. Великі поставки могли б бути з Угорщини. Але треба думати, як ліквідувати дефіцит електроенергії, що виник штучно, поновлювати її кількість. Однак, усе це — напівзахід. Комплекс проблем, що нагромадилися в останні роки на АЕС, розв'яжемо, тільки відновивши оплату за електроенергію грошима і сповна!

Розмову вела
Людмила МЕНЖУЛІНА.
На знімку: Микола Тютюнник.

У XXI століття — з «прозорою» та безпечною атомною енергетикою

Ядерна енергетика України стає дедалі відкритішою. Інформацію про функціонування АЕС можна отримати з багатьох джерел. Так, з 30 липня нинішнього року в прес-центрі Національної атомної енергогенеруючої компанії «Енергоатом» цілодобово діє автовідповідач. Зателефонувавши за київським номером **294-84-56**, ви дістанете узагальнену оперативну інформацію про роботу всіх АЕС України, радіаційний стан на проммайданчиках атомних станцій.

На окремих АЕС також діють подібні телефони-інформатори: **Південно-Українській (05136-2-29-93), Чорнобильській (279-2-58-24), Запорізькій (06139-1-68-02), Хмельницькій (03848-3-40-88).**

Детальні відомості про підсумки роботи АЕС України, новини в ядерно-енергетичній галузі можна почерпнути із щотижневого інформаційно-аналітичного бюлетеня з економічних проблем паливно-енергетичного комплексу «Енергобізнес» **(тел.: (380-44) 261-54-06, 261-56-50).**

За підсумками минулого місяця українські атомні станції виконали планове завдання з виробництва електроенергії на 103%.

Проект із завершення будівництва та модернізації ХАЕС-2 та РАЕС-4

Оголошення про проведення зустрічей із громадськістю

18 серпня 1998 року офіційно розпочався процес консультацій із громадськістю щодо проблем оцінки впливу на довкілля під час забудови 2-го енергоблоку Хмельницької АЕС та 4-го блоку Рівненської АЕС. В рамках консультацій буде проведено три зустрічі із громадськістю — в Києві, Нетішині (Хмельницька область) та в Рівному, в яких може взяти участь будь-який громадянин чи організація, що проявляють інтерес до проекту.

Зустрічі відбудуться:

— 27 жовтня 1998 року **в Нетішині** (Хмельницька область) о 17.00 за адресою: проспект Незалежності, 5 (приміщення інформаційного центру ХАЕС);

— 28 жовтня 1998 року **в Рівному** о 16.00 за адресою: майдан Просвіти, 1, 6-й поверх (приміщення Рівненської обласної держадміністрації);

— 30 жовтня 1998 року **в Києві** о 15.00 за адресою: проспект Перемоги, 4 (приміщення київського інституту «Енергопроект»).

Більш детальну інформацію можна отримати в організаційному комітеті консультацій із громадськістю за проектом ХАЕС-2/РАЕС-4, розташованому за адресою: 252136, Київ, вул. Борисоглібська, 18, 4-й поверх **(тел. у Києві: 462-48-03, 294-44-22).**

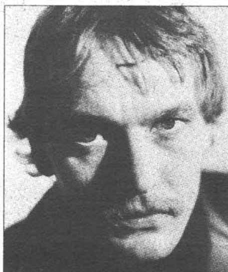
Ювілей раніше дня народження

У Київському Молодому театрі розпочався 20-й сезон. Правда, своє 20-річчя театр святкуватиме аж у 2000-му році. Виходить, зіграно більше, аніж прожито? Очевидна неув'язка пояснюється просто: театр відкрився у квітні 1980-го, потім пішов у відпустку, а восени того ж року розпочав новий сезон. Тобто це був «рік за два» — як на війні.

На прес-конференції художній керівник театру Станіслав Мойсеєв розповів дещо про плани колективу. Ці дані й раніше не були секретними, але в наш час приємно отримувати підтвердження. будь-чого. Як кажуть японці, навіть смажену курку слід прив'язувати.

Отже, серед найближчих прем'єр — нова редакція «Шельменка-денщика» (режисер Андрій Приходько). Сам Мойсеєв через місяць, нарешті, починає роботу над великим проектом під робочою назвою

З-за лаштунків

«В пошуках втраченого сенсу» (тут буде поєднано «Ревізор» Гоголя та комедію Куліша «Хулій Хурина», прем'єра — наступної весни). Євген Курман, можливо, ставитиме «Ранкову фею» Алехандро Касони. Мала сцена театру, як і в минулому сезоні, буде базою для нових українських п'єс — якщо допомагатиме Міністерство культури.

Давно обіцяного «Гамлета» Мойсеєв планує випустити до 2000-го року. Розсекречено і виконавця головної ролі — це Валерій Легін.

Цікава деталь: Молодий театр відкрився у квітні, а кілька його акторів-фундаторів святкують свої дні народження в тому самому місяці. Цей список відкриває якраз Легін, і не коли-небудь, а 1-го квітня. Втім, незважаючи на це, він не з тих, хто обманює сподівання публіки. Інша річ, що ми нині переживаємо суцільну «першоквітневу» епоху, і одне з небагатьох місць, де вас можуть всерйоз утішити правдою, — це театр.

Марко МОВЧОК.

На фото: актор Молодого театру Валерій Легін.

Світське

Ну гаразд, поворожу

Охочий поговорити на всю країну про наші негаразди журналіст Матвій Ганапольський, з'ясовується, і не здогадувався, що має приховані здібності віщуна. Причому таке несподіване відкриття він зробив у присутності досить широкої аудиторії — на презентації нового цифрового копіра фірми Ксерокс. Так ось, під час розіграшу призів Матвій без зайвих зусиль навмання назвав номер. Та воно б і нічого, коли б через кілька хвилин дівчина, котра діставала виграшні фантики з барабана, при всіх присутніх не прочитала... той самий номер. Німа сцена, що була потім, стала промовистим підтвердженням того, що про шахрайство не може бути й мови — за розіграшем спостерігали близько п'ятисот чоловік. Матвій, оговтавшись від несподіванки, і, мабуть, змирившись із новим амплуа, наостанок промовив: «Ну що ж, хто хоче — приходьте, поворожу».

Аліса РОМАНОВА.
Фото: Юрія ВЕНГЕРЕША.

Афіша вихідних днів

● Київ

Національна опера: субота — заключний концерт лауреатів Міжнародного конкурсу трубачів та учасників конференції Міжнародної гільдії трубачів; неділя — К. Хачатурян, «Чіполліно», балет на 3 дії (о 12 год.).

Національний академічний драматичний театр імені І. Франка: субота — Я. Янчарський. «Алхімія щастя», театральний джаз за п'єсою «Померти від сміху»; неділя — Ярослав Стельмах. «Стережися лева», казка (о 12 год.); К. Маньє. «Блез», комедія на 2 дії.

Національний драматичний театр імені Лесі Українки: субота — вистава муніципального театру м. Хайфа (Ізраїль) «Тойбеле та її демон».

Колонний зал імені Лисенка Національної філармонії: субота — цикл «Україна та світ», музичні паралелі «Україна—Росія», диригент Юрій Ткаченко (Росія).

● Одеса

Академічний театр опери і балету: субота — опера «Бал-маскарад» Дж. Верді; неділя — опера «Севільський цирульник» Дж. Россіні (о 18 год.).

Театр музичної комедії ім. М. Водяного: субота —мюзикл «Весілля Кречинського» О. Колкера; неділя — оперета «Весела вдова» Ф. Легара (о 18 год.).

Про те, що було і буде

З висоти об'єктива

Одночасно в Чернігові та Славутичі відкрилися три виставки відомого чернігівського фотохудожника, лауреата багатьох міжнародних конкурсів, позаштатного кореспондента «Голосу України» Валерія Інютіна. У музеї М. Коцюбинського представлені останні 65 робіт фотомайстра. На знімках — будні ветеранів, співробітників ЧАЕС, діти Придесення. Нині Валерій Петрович разом з авіаторами готує цикл «Чернігів з висоти».

Послідовники Сови

Одеса знову стала місцем, куди з усіх куточків країни зібралися гумористи й сатирики на свій, тепер уже другий, конкурс імені Андрія Сови. Непросто було журі на чолі з народним артистом України Анатолієм Литвиновим визначитися серед моря сміху з переможцями. Та все-таки вони названі: першу премію присуджено Володимиру Пушкарю з Івано-Франківська та Володимиру Смотрителю з Хмельницького, другу — Костянтину Гроссману і Сергію Улашеву з Києва, третю — Михайлу Рибі зі Львова та Григорію Драпаку з Тернополя.

На знімку: народний артист України Андрій Сова.

Любов і меценати

Ліга українських меценатів назвала імена перших лауреатів премії імені Євгена Чикаленка. Ними стали Володимир Кашицький (Польща) і подружжя Іванна та Мар'ян Коць із США. Ці люди фінансували видання багатьох книжок, а також фестивалі та мистецькі акції. Переможцям вручили спеціальні дипломи та медалі із зображенням великого мецената Євгена Чикаленка, автора відомого крилатого вислову: "Легко любити Україну до глибини своєї душі, та важко любити її до глибини своєї кишені».

Музиканти стають під омофор Покрови

11 жовтня на столичному майдані Незалежності відбудеться святкова акція, присвячена Дню Святої Покрови. Її проведуть дирекція Всеукраїнського фестивалю «Червона рута» та українське козацтво, котре, як відомо, перебуває під покровительством Матері Божої Покрови. Програмою гала-концерту (що являтиме собою європейське шоу на великій сцені із залученням сучасної звуко-, світло- та піротехніки) передбачено виступи переможців усіх фестивалів — музикантів з різних регіонів України.

Десята муза

Дітям — морозиво, кока-колу та пільгові квитки

Нещодавно столичний «Кінопалац» оголосив про свій черговий крок у стратегії залучення масового глядача — відкриття власного Дитячого клубу. Відтепер щосереди, по обіді, учні численних київських шкіл збиратимуться в його стінах, аби через світ ігор, конкурсів та розваг долучитися до світу кіно. А це, зокрема, і перегляд кращих дитячих зразків світового кіно. Крім цього, власникам дитячих «клубних» карток надаватимуться відчутні знижки на квитки до спеціальних клубних показів, а також інші пільги.

Першими відвідувачами Дитячого клубу стали учні київської школи № 89, яким було запропоновано безкоштовно переглянути мультфільм «Анастасія» від американської компанії «XX століття Фокс». Ці «первістки» клубу почали з того, що відмовилися від послуг перекладача під час англійської промови директора «Кінопалацу» Майкла Пеппі. А в самому мультику, до речі, зробленому цілком "по-дорослому", на думку підлітків, було все-таки забагато казки.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Погода

10—11 жовтня в Україні переважно без опадів, лише на заході дощі, місцями помірні вітер південно-східного вітру 15—20 м/с. На решті території вітер східний, 5—10 метрів за секунду. Температура вночі 0—5 градусів тепла, на ґрунті заморозки до мінус 5, вдень 2—8, на півдні Криму 10—15 градусів вище нуля.

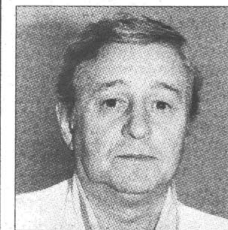
11—12 жовтня невеликі дощі поширяться на більшу частину країни, окрім східних областей, очікується підвищення температури вночі до 4—9, удень до 11—17 градусів тепла.

На Київщині без опадів, температура вночі 0—5, удень до 11 градусів тепла.

Український гідрометцентр.

Мені завжди 19

Від суботи до свободи

— так відповідає на запитання про свій вік відомий майстер театрального епатажу Роман Віктюк, — бо є земний вік і космічний, а тому все треба починати, неначе вперше. Що ж стосується відпочинку режисера, то тут все набагато простіше. «Ми з ранку до ночі працюємо, а потім — гастролі, гастролі».

Із Києва Роман Григорович повіз свою «Саломею» до Харкова, після чого — один день репетиції у Москві, а далі театр Віктюка змусить заговорити про себе Ригу й Таллінн. 26 жовтня розпочинається півторамісячне турне по Америці, потім гастрольний маршрут проляже до Ізраїлю та Німеччини. І так —півроку. До речі, саме в літаку до Америки Роман Віктюк святкуватиме свій день народження. З цього приводу він аж ніяк не сумує, а навпаки, щасливий, бо «ніхто не говоритиме ніяких промов» і все відбуватиметься тихо й по-домашньому.

Утім, коли йдеться про сцену, то пан Віктюк віддає перевагу бурхливим аншлагам. Він із задоволенням згадує, як на торішніх гастролях у столичному Палаці культури і мистецтв публіка так хотіла потрапити на виставу, що зняла із завісів двері, і «Беркут» вже нічого не міг вдіяти — у залі на 2 тисячі місць умістилося вдвічі більше глядачів. Яскраві спогади у режисера і про минулий візит за океан: «Коли через 10 років ми привезли туди «Служниць», то американці навіть перепродували квитки, що там заборонено законом. Ось таке ставлення до нас дорожче за усілякі гроші...».

Алла РОМАНЧУК.
Фото: Юрія ВЕНГЕРЕША.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54; ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44; телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 189440.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311194.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0